

ȚĂRANI ȚĂRĂNISM - IV -

Nov.'36 - 1937

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

1.) dr.M.Macavescu (PNL) , discurs la Mesaj, Cameră, 25 nov.'36

(DAD, MO 4 și 5 , 25 - 26 nov.'36 , p. 51-52)

Doc.integral - [fișier PNL XI](#)

/ Marile reforme : exproprierea -împroprietărirea ; votul universal /

/ Guvernarea Tătărescu : conversiunea ; cooperativele și băncile populare ;

/ Sănătatea publică /

/ Școala /

[dr.M.Macavescu](#) / 25 nov.'36

▣ Comparație istorică : marile reforme

▣ Anglia, Germania, Ungaria versus România

De atâtea ori s-a spus - și cu regret am constatat că se repetă ca un lait- motiv împotriva Partidului Liberal - că au fost opera revoluției rusești și nu a Partidului Liberal.

" Pentru a lămuri această chestiune să ne uităm puțin în lături și să examinăm împrejurările sociale din Anglia , care este o țară destul de înaintată , cu o veche democrație, să examinăm împrejurările sociale din Germania , care a trecut printr-o revoluție destul de mare și cu repercusiuni destul de adânci , și să examinăm împrejurările din Ungaria , care ar fi putut fi și mai favorabile unei reforme înaintate.

" Într-adevăr , în Anglia , [Partidul Laburist](#) , în guvernarea sa de doi ani și jumătate , n-a reușit să aducă exproprierea unui singur hectar de pământ , astfel că , în democratica Anglie sunt și astăzi latifundii de zeci de mii de hectare . Și li se poate oare tăgădui socialiștilor englezi ideile înaintate în domeniul social și economic ?

" Dar în Germania , care a fost guvernată mulți ani de [Partidul Socialist](#) , s-a făcut vreo expropriere a latifundiilor ?

" De asemenea, Ungaria , care a trecut prin focul [revoluției comuniste și guvernarea lui Bela Kun](#) ?

Rezultatul este că astăzi : dincolo de Episcopia Bihorului, trăesc latifundiile grofilor , iar țărani maghiari sunt în stare de iobăgie.

" Prin urmare , noi care , n-am suferit o revoluție, care n-am avut o guvernare nu comunistă , nici măcar socialistă, [dar am avut o guvernare liberală](#) , am făcut exproprierea moșiilor

- votată de însăși marii proprietari - [împroprietărind pe țărani](#) și [am dat votul universal](#) ,

fără să fi fost amenințați de pericolul unei guvernări extremiste .

" Prin urmare, în dezvoltarea istorică a popoarelor, capacitatea guvernelor sau posibilitatea partidelor politice de a înțelege împrejurările și de a anticipa dezvoltările istorice, dau totdeauna rezultate favorabile și, fără zdruncinări sociale, mai mari sau mai mici, și fără sacrificii prea mari, știu să adapteze evoluției economice și sociale, stările cele mai dificile. " [-----]
[dr.M.Macavescu](#) / 25 nov.'36

▣ Guvernarea PNL

▣ Realizări economice -sociale

" Bazați pe acest trecut și pe această dezvoltare politică a partidului nostru, putem să examinăm acești trei ani de guvernare liberală, care însemnează, în istoria politică a țării noastre, o etapă nouă, o deschidere de drumuri noi.

Conversiunea.

Cea mai mare reformă socială, după reforma agrară, este legea conversiunii datoriilor agricole, care devenise o gravă problemă de ordin social. Nu era vorba de raporturi financiare dintre debitori și creditori, ci de principiul proprietății creanțelor și al intangibilității lor, și de a salva acea categorie de debitori care, peste voința lor, datorită crizei economice, se găseau într-o situație disperată.

-**Nichifor Robu** : **Din cauza cămătarilor jidani !**

-**M.Macavescu** : Ca să-ți fiu pe plac, accept și aceasta .

Această reformă a conversiunii, a ieșit din două comandamente .

Primul, din necesitatea de lichidare a unor condițiuni economice necorespunzătoare noilor stări de lucruri și, în al doilea rând, dintr-o necesitate de ordin social.

Poate că nu este o reformă perfectă, poate că i se pot aduce unele critici juste, dar, va recunoaște oricine, așa cum a fost alcătuită, a reușit ca, cel puțin pe plan social, să aducă liniștea și pacificarea în raporturile dintre creditori și debitori, a ajuns la o stare de tensiune primejdioasă ordinii publice.

Cooperativele și băncile populare.

În al doilea rând, dezvoltarea și ajutorarea cooperativelor și a băncilor populare, sperăm că va fi făcută într-o măsură mai largă și, dacă împrejurările vor permite, aceste instituții vor fi cele mai bune înlocuitoare ale micilor bănci de odinioară.

[-----]

[dr.M.Macavescu](#) / 25 nov.'36

▣ Sănătatea .

În ceea ce privește asistența socială și asistența sanitară, problema se pune cu o acuitate crescândă și devine urgentă ameliorarea stării de sănătate.

Mortalitatea este în creștere ; excedentul populației în descreștere ..

Trebuie să recunoaștem că este mult de făcut, pentru îmbunătățirea stării de sănătate .

Deocamdată, se va face cu acel proiect legat de *Recrutare*, *deci în colaborare cu armata*.

[dr.M.Macavescu](#) / 26 nov.'36

▣ Școala.

Opera de construcții școlare a fost continuată cu un randament deosebit.

Aproape toate școlile au fost înzestrate cu material didactic.

Pe lângă cele 15.000 posturi didactice, s-au mai înființat 10.000 posturi noi.

De aceea se cuvine să recunoaștem că așa cum

Haret a dat extensiune învățământul primar, iar IGDuca a continuat aceste realizări,

dr.Angelescu a dus cruciada împotriva analfabetismului ,

contribuind la ridicarea nivelului cultural al țărănimii .

" Cu învățământul profesional și noțiuni de gospodărie casnică la cursul primar, precum și cu învățământul supraprimar , am reușit în acești 3 ani să înfrângem toate prejudecățile care existau în privința capacității și dragostei de învățământ a țaranului, dându-i local de școală , unde să poată să urmeze copiii cursurile, dându-i profesori și completând , din punct de vedere practic, și profesional, învățământul elementar ."
M.Macovescu / 24, 25 nov.'36

2.) N.Iorga (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36

(D.S. , MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ "Democrația"

▣ " Paritizanii "

▣ "Electoratul "

[LD :Această introducere trebuie legată de concluzia finală .

Vorbește în *șarade*, dar se înțelege bine :

că se simte un neânțeles, pentru că gândește de la mare înălțime ;

că este însingurat, ca un înțelept , dar nu din cel senin, ci unul acrit de politică;

că a avut parte de ingratitudini , că discipoliii l-au părăsit , datorită scăderilor lor ;

că nu are multe "*căciuli*" - adică voturi - dar nici nu-l interesează aceste căciuli .

că nu are multe "*capete*" - adică partizani - dar e mai bine, că se bat între ele;

că "*opinia publică*" - atâta câtă există- este manipulată de o presă zăpăcitoare ;]

" Prin urmare , cu metodă - aș zice chiar profesorală - să-mi dați voie să arăt

aceste puncte de vedere , care sunt niște considerații personale ,

căci eu nu am pretenția de a reprezenta - cum se zice acum -

un important număr de căciuli. [*votați*]

În ce privește *capetele* [*partizanii*] , ele sunt așa de nestatornice ,

încât nu am ambițiunea de a aduna prea multe , ca să nu se bată unul cu altul .

Iar în ce privește *căciulile* , ele sunt bune iarna , și pot fi bune la multe lucruri,

dar nu pot determina o situație politică .

" Cred chiar , în materie de numărătoare a căciulilor [*votul universal*]

- ceea ce înseamnă cea din urmă cucerire a democrației -

că ar fi foarte bine să nu mai ostenim oamenii , căci e păcat să fie luați de la locul lor ,

și ajunge o căciulă și bățul care o susține , ca să se facă o anume statistică ,

de care are voie să țină cine vrea , dar e bine să nu țină nimeni " . [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Psihoză belicoasă

▣ Moda manifestațiilor

" Evident, în primul rând - putea face socoteala pe trei ani, fiindcă ne apropiem de scadență -

în primul rând era acea restabilire a ordinii în țară.

Duca, Dumnezeu să-l ierte, mi-a făgăduit aceasta .

Nu a trăit destul ca s-o facă, și nici nu știu dacă o putea face.

Ați venit apoi dvs [*Tătărescu*] , d-le președinte al Consiliului , și ați încercat să o faceți

de atâtea ori - chiar în urmă cu câteva săptămâni a apărut un nou *decret* -

dar cu ce rezultate ? Sunteți siliți să așezați o defilare în cutare duminică,

și altă defilare în duminica următoare ,

pentru ca Bucureștii să nu fie teatrul unui adevărat război.

unul să svârle cu căciula în fața celui alt ,
și celălalt să ia căciula și să o svârle ,ca răzbunare , în capul primului
- căciula cu tot ce cuprinde , în afară de capul pe care îl acoperă .[-----]

Și aceasta urmează din săptămână în săptămână, din lună în lună .
Noi nu am avut vacanță .Noi nu am putut să avem liniște .

Câte două-trei întruniri în fiecare sărbătoare ! Toate națiunile participă !

[-----]

N.lorga / 27 nov.'36

▣ Efectul propagandei extremiste

▣ Măsuri de ordine .

" Prin urmare , prindeți de piept această primejdie,
fiindcă acei care participă la anumite manifestații , acei care sunt capabili de anumite gesturi
nesocotite, mergând până la crimă, tovarășii acelea de copii asasini,

pe care i-a curățat în ultimul timp justiția , vin dintr-o stare de spirit nenorocită.

" Până la măsurile pe care le-a luat acum câteva zile dl Luca [ministr.Interne]

, se vindeau între muncitori două feluri de broșuri : o broșură verde și o broșură roșie.

În broșura verde , un articol , zece, care zice : < sfârâmați orice împotrivre !>

Iar broșura roșie , era împodobită cu semnul ciocanului și a secerii .[-----]

Tăranii ...

[LD : nu cunosc episodul. Știam de Ghimeș-Palanca .

Dar chiar așa, lorga nu se întreabă deloc care puteau fi cauzele adânci ?

Să fi fost doar o "provocare " produsă de agitatori ?

Mă îndoesc. Cât despre soluția jandarmilor lăudați]

" Și , dle președinte al Consiliului [Tătărăscu] inima mi s-a strâns , în vacanță ,
când am văzut ceea ce s-a petrecut la Piatra Neamț - lucru nemaipomenit , nemaipomenit de
secole : țărani care se adună cu femeile lor , având în frunte apostoli ai ațâtării și ai revoluției ,
care voiau să ocupe orașul , care s-au aruncat asupra armatei,
care purtau pe steaguri lozincile cele mai infame , care loveau în forța publică .

A trebuit să se ajungă aici !

Nu este vorba de cine știe ce țărani nenorociți din Basarabia, de rasă amestecată ,
ci de urmașii plășilor de odinoară , splendorii luptători de pe vremuri , de acolo, din Neamț, care
comit așa ceva . Dar a fost de-ajuns intervenția , nu a administrației, vă rog,
ci a fost de-ajuns intervenția unor buni comandanți de jandarmi ,
care au mers până la capăt , care au scos de picioare din hornuri pe agitatori
și care au arătat că pușca poate trage .

" Acesta este un exemplu care s-a dat ; și trebuie să știe toată lumea că armata are puști,
nu numai pentru dușmanii din afară, dar și pentru dușmanii dinăuntru,
care deschid drumuri dușmanului din afară" (aplauze prelungite) [-----]

N.lorga / 27 nov.'36

▣ Agricultură -

[VV Sassu]

[LD : ca și în alte domenii, lorga nu menajează nici pe țărani : să muncească !

În muncă , cu cointeresare , chiar cu constrângere , economică sau de altă natură,
el vede leacul la toate]

" D-lor , observam și ieri prin ziare ce face un om politic care aparține aproape generației mele ,
ceea ce face d-l Sassu , în ce privește agricultura.

Acum , de sigur, este încă un drum enorm de parcurs până când pământul nostru
va putea să deie ceea ce este capabil să dea, într-adevăr.

Și astăzi este destulă parașină în toate părțile.

" Până nu se va ajunge la o idee a mea , pe care am emis-o acum câțeva vreme :

adunările județene agricole, cu prefectul agricol în frunte, cu program fixat în fiecare an, nu se va
face mare lucru.

" Cine lucrează după programul acesta , plătește cutare contribuție;
cine vrea să lucreze de capul lui, plătește o altă contribuție , mult mai grea,
ca să se învețe minte și să înțeleagă că agricultura este un lucru de solidaritate
și nu de încercări individuale, incompetente,
fără credit, fără instrumente, fără posibilitate de vânzare.

Marea mobilizare agricolă nu ați putut-o face .

Și cu biciul trebuie adus omul leneș acolo, la pământul care i s-a dat nu ca să-l lese pârloagă.Nu
așa : datorii iertate, lipsă de muncă tolerată, și pe urmă marea petrecere de la viitoarele alegeri ,
cu făgăduiala a ceea ce are sau nu are Țara Românească.

Țăranul plătește prea puțin, țăranul muncește prea puțin,
țăranul nu mai ascultă deloc.

Acestea sunt cele trei mari păcate în agricultura noastră "(aplauze prelungite)

" Ca în toată lumea, trebuie să se deprindă elementul muncitor să asculte de elementul
conducător, și când țara are nevoi mari, să câștige mai mult pentru ca să poată da țării ceea ce
este necesar ca să acopere toate nevoile și să înlăture toate primejdiile " [-----]
N.Iorga / 27 nov.'36

3.) M.Manoilescu (Liga Național-Corporatistă), discurs la Mesaj, Senat, 27 nov.'36

(DS, MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, pag. 87- 94)

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ **Pericolul bolșevic.**

▣ **"Comunistul" , "comunistoidul"**

[LD : subscriu la reflecțiile lui Manoilescu privind țărănimea - ca forță politică ;
subscriu și la alte argumente privind pericolul bolșevic ;
știu că aceasta nu va conveni " intelighenției " românești post-decembriste
care a făcut abuz de aceste sintagme ' .Dar ... încerc]

Țărănimea...

"Dl or senatori, se vorbește așa de mult de lipsa de pericol bolșevic în România ,
fiindcă noi am fi o țară de țărani. Să nu adormim pe acest argument.

Țărănimea nu este o clasă socială și o clasă politică activă ;

țărănimea nu este o clasă politică.

" Prin încetineala reacțiunilor sale sufletești și prin marea sa dispersiune geografică,
care o face să se adune așa de greu în mase importante,

ea a fost foarte greu de mobilizat în fața primejdiilor politice.

Ea este baza cea mare a primejdiilor militare ,

dar mobilizarea ei politică se face cu încetineală și cu greutate.

Clasa socială ușor mobilizabilă este numai aceea a proletariatului.

Ea și cu intelectualitatea țării , decid pentru sau contra unei stări politice .

Orașele și mai ales capitalele sunt acelea care croiesc soarta țării.

"De aceea , nu trebuie să ne bizuim nici o clipă pe rezistența instinctuală a țăranului împotriva
propagandei bolșevice, care tinde să-l deposedeze de dreptul lui de proprietate .

Nu! Dacă orașele ar suferi într-o zi de un vânt de zăpăceală, totul poate fi pierdut !

M.Manoilescu / 27 nov.'36

4.) Virgil Madgearu (PNT) , Declarație la Mesaj , Cameră, 28 nov.'36

(DAD, MO 6 , ședința de sâmbătă, 28 nov.'36, p. 95 - 97)

N.Rădulescu -Mehedinți (PNT) , Declarație la Mesaj , Senat , 28 nov.'36

(DS: MO 7, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , pag ?)

[LD : În aceeași zi și cu același conținut, Madgearu și Rădulescu citesc , în numele PNȚ , în Cameră și în Senat , o Declarație acuzator - ultimativă .
PNȚ acuză guvernarea liberală în toate domeniile, pe toate planurile.
Guvernul liberal trebuie să plece . PNȚ adjudecă guvernarea , anunță programul .]
Doc. integral - fișier PNȚ XIII

[-----]

Virgil Madgearu /
Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

▣ **Agricultura**

" Pretinsa acțiune de îndrumare a agriculturii , lipsită de plan și de mijloace materiale, n-a fost în stare să contribuie la stabilirea unui nou echilibru în producția noastră agricolă , pentru sporirea rentabilității muncii milioanei de agricultori țărani , **nici** să asigure dezvoltarea industrializării produselor agricole și animale și a industriilor sătești, în care să găsească un plasament rentabil **imensul potențial de muncă țărănească** .(**aplauze pe băncile PNȚ**)

Totdeodată, accentuarea decalajului dintre prețurile agricole și industriale, specifică țării noastre , **a micșorat capacitatea de consum a gospodăriilor țărănești, sporind procesul de pauperizare al țărănimii.**

" Stagnarea și regresul economiei noastre agricole se datorește și **dezorganizării cooperatției** , prin împovărarea unităților cooperatiste cu o serie de organe centrale , birocratice , numeroase și costisitoare , fără ca măcar să se fi dotat cooperatiza cu mijloace noi de credit .
Iar desființarea autonomiei mișcării cooperatiste a lipsit cooperatiza de aportul inițiativelor rodnice și creatoare . "

Madgearu , Rădulescu / 28 nov.'36

5.) M.Ghelmegeanu, la pr.lege , Institutul Național de Credit Agricol, 5 febr.'37

(DAD, MO 24, șed. de vineri 5 febr.'37, p. 852-853)

Legea prezentată de ministrul de Finanțe **Mircea Cancicov** ;raportor **Gh.Onose** .

[LD : Prin Ghelmegeanu, PNȚ se prezintă , cu consecvență , ca un apărător al intereselor agrare , în general, și ale celei țărănești , în special.

Până și în analiza ce o face însă la legea adusă în dezbateri, ocolește perioada sa de guvernare, alegându-și ca țintă doar guvernările liberale , cărora le atribuie toate neîmplinirile , datorate doctrinei financiar -industrialiste .

Mărturisesc că , deși am urmărit toate marile dezbateri pe problemă, nu pot îmbrățișa p.d.v. național -țărănist . Doar la arătat cu degetul , la critici , **pe care le inventariez cu toată obiectivitatea]** Doc.integral : fișier PNȚ-XIV

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37

▣ **Credit agricol ? Credit țărănesc ?**

▣ **Scepticism .**

Prin legea de înființare a unui Institut de Credit Agricol , se aduce în dezbateri chestiunea delicată a creditului agricol în general , și în special creditul pentru țărănime.

Ministrul de Finanțe a făcut o îndoită declarație , prin care a asigurat că **guvernul PNL nu înțelege să facă din acest institut o armă de partid**.

" PNȚ a luat act de această declarație , **deși** ea exprimă o **<generozitate>** la care nu a apelat nimeni. " [-----]

" A ! Când este în joc înființarea unor instituții financiare și economice, desigur aceste instituții pot să fie foarte bine conduse și de către acei care , având toată competența necesară înțeleg să respecte legea organică a acelor instituții.
Este chiar bine, dle ministru al finanțelor, pentru morala acestei țări ,

să nu se creadă că , în cele din urmă, clasa conducătoare a României constituie un fel de cenaclu închis al câtorva auguri, care însoțesc schimburile de amabilități cu împărțirea de jetoane.

" De aceea, d-le ministru , nu ne interesează **nici dacă** din acest proiect de lege veți face sau nu o armă de partid, și **nici** felul cum se vor împărți retribuțiile ..

" Este o singură problemă care ne preocupă ; pentru aceasta m-am urcat la tribună, de a cerceta împreună cu dvs, **dacă** Guvernul Național -Liberal a izbutit , în sfârșit, să găsească concepția potrivită și ducătoare la scop,

a înființării reale a unui credit țărănesc, la dispoziția agricultorilor țărani. "

Din acest p.d.v., are o mare îndoială .[-----retrospectiva istorică -----]

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37, retro'

▣ Evoluția creditului agricol

" Partidul Național Liberal nu este la prima lui încercare . Ministrul Canciov, apărător foarte abil și temerar al patrimoniului de realizări ale PNL, a înlocuit *Expunerea de motive* care l se prezentase, printr-o alta, semnată de el. După el, s-a luat "inimosul raportor" Onose, care a arătat toate înfăptuirile PNL de la 1873 , până azi.

Las la o parte că *Creditul Funciar Rural* a fost destinat mai mult pentru agricultura mare . S -au evocat : *Casele de Credit Agricol* (1881) ; unificarea acestor case în *Institutul de Credit* (1882- 1907) ; înființarea *Caselor de Împrumut pe gaj* (1915) ; secțiune bancară pentru agricultorii mici , la *Creditul Rural* (1923) .

Toate aceste organizări, constituie în adevăr o galerie impresionantă de instituții, La 1925, se produce un act răsunător , atât prin conținut cât și prin instituția implicată *Guvernatorul BNR , Oromolu*, prezintă adunării acționarilor un *Raport*,

Ministrul Canciov nu-l pomenește ! Pe atunci era " în coalescență politică " .

cu bilanțul activității PNL în 44 de ani, de la înființarea primei *Case de Credit județean* , în care spunea : < Ceea ce **lasă , însă, mult de dorit , este situația creditelor agricultorilor, în genere, și a celui mic, așa numitul credit popular .**

Într-adevăr , țara este încă agricolă ; am pus la îndemâna comerțului o instituție ca Banca Națională ; am pus la îndemâna industriei o instituție de forță , deja cunoscută, mult crescută a Creditului Industrial și nu s-a făcut același lucru pentru agricultură , deși principala ocupație a locuitorilor români, este agricultura . >

"După atâtea decenii, raportorul Onose [**în 1937, după 12 ani !**]

încheie cu o frază optimistă : < **Institutul Național de Credit Agricol , vine să completeze și să rezolve integral și în mod fericit marile probleme agrare ale țării noastre . >**

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37

▣ Credit agricol ? Credit țărănesc ?

▣ Scepticism .

" Atunci ridic această problemă : **dacă** în curs de atâtea decenii n-au lipsit bunăvoinți din partea patrioților , care au vrut să servească această țară,

dacă au fost conducători care au înțeles nevoile ei, **pentru ce , după atâtea instituții nu avem și rezolvarea problemei creditului pentru agricultură și în special a creditului țărănesc ?**

Mă cuprinde îndoiala ca nu cumva și noua instituție de *Credit Agricol* care se proiectează , să intre în rândul celorlalte instituțiuni , **pentru ca rezultatul să rămână același .**

M.Ghelmegeanu / 5 febr.'37

▣ Agricultura românească - Creditul Agricol

▣ Bilanț , deficiențe

[LD : încerc să fac niște statistici, niște diagrame, din datele vehiculate de Ghelmegeanu
Din păcate sunt bălmojite, par diferite la distanță numai de câteva rânduri...
Încât , până la urmă, sunt nevoită să iau de bună concluziile lui .]

El va lua două momente de referință :

1931 (când s-a declanșat criza agrară) și 1937 (acum , la înființarea instituției)

An	Nr.Bănci	Credit financiar	Nr.cooperativelor	Credit financiar
1931	1.102	80 miliarde	5.239	8 miliarde
"	1.102	68 miliarde		
Instituția de credit		Investiții agricultură		Procent
Băncile		8 miliarde		10%
"		10 miliarde		
Creditul Funciar Rural		900 milioane		
Casele de credit		450 milioane		
Casele de împrumut pe gaj		300 milioane		
Cămătarii satelor		11 miliarde		
Total investiții agricultură		9.650.000.000 lei		11%
"	"	20 miliarde		26%
Total investiții industrial.comerc.		58 miliarde		74%

Venitul Național	Contribuția comerț-industr.	Contribuția agricult.
110 miliarde	49 miliarde (45%)	61 miliarde (55%)

Ghelmegeanu : "Prin urmare, la 1931, întregul sistem de credit cu 1.102 bănci ,
furnizează agriculturii țărănești 10 miliarde ,

egală cu suma pe care o pun la dispoziție cămătarii satelor

, care au făcut ca proprietatea agricolă până la 10 hectare să fie grevată în 1932 ,
cu peste 32 miliarde .

lată rezultatul repartiției creditului în raport cu diferite ramuri de activitate în 1931."

[-----]

▣ PNL - sistem bancar-financiar importat

[LD 30 oct. 2003 . Privesc, ascult , sunt șocată ce se întâmplă cu agricultura românească
după 1989. Bruma de industrializare din epoca comunistă se topește văzând cu ochii .
Agricultura este în cea mai grea suferință... fiind întoarsă (din p.d.v. tehnic și economic)
la situația de la începutul secolului.

Oare , chiar și din invocarea acestui citat căutat de Ghelmegeanu cu lumânarea,
izvorât din teoria " *formelor fără fond* " , al unei țări eminentemente " *agrare* " ,
oare este hazardat să consider doctrina țărănistă conservatoare ?

Fără a da sens depreciativ sau peiorativ acestei doctrine,

la urma -urmei , care trebuia să fie, să rămână și să supraviețuiască agricultura românească ?

Subiectul rămâne deschis...]

Actualul secretar general de la Finanțe, Mircea Durma, element tânăr foarte bine

pregătit , scria într-un studiu Problema creditului bancar în România

(" Analele Băncilor" 1931) :

< În cadrul unui studiu mai amănunțit al societății românești s-ar putea arăta că,

și aici, ca și în alte domenii, am imitat numai aparențele ,

fără să importăm premisele și am clădit pe nisip o structură economică

- chiar poate o civilizație - care ne este străină.>

"Da, am clădit pe nisip - dl Durma spunea chiar o civilizație care ne este străină ! -

în orice caz, o politică de credit care a fost complet dezavantajoasă agriculturii.

De ce am ajuns în această situație ? De ce , cu toate încercările făcute în decursul
atâtor generații , care au avut onoarea să aibă răspunderea destinului politic al Partidului Național
Liberal, rezultatele au fost atât de dezastruoase ?

Pe deasupra tuturor bunelor voinți, și a sentimentelor de patriotism,

pe care nu le contest la unii dintre conducătorii PNL din trecut,

am fost victima unui sistem care și astăzi se continuă de către guvernul liberal.

care , cu toate schimbările aparente, păstrează vechile tradiții ,
mai ales în ordinea financiară și economică . [-----]
Ghelmegeanu / 5 febr.'37

6) N.Iorga (PND) la pr.de lege, Înființarea Creditului Național Agricol .11 mart.1937

(DS, MO 42, șed. din 11 mart.1937 , p. 2437)

[LD : când Iorga se înfurie, ca acum , este magnific !

Am o părere foarte asemănătoare despre țărani , despre țărani din Miorcani ...]

[Conversiunea ...

[Țăranul

[Popularitatea electorală ...

- Christian Ciomac (PNL) : Trebuie plecat de la premiza că agricultura noastră este deficitară nu numai în ce privește producția, ci mai cu seamă în ce privește investițiile , felul de a munci, capitalul de care dispune. Colegul Mircea Bădărău a făcut o iconă completă și documentată a sărăciei producției mici, fără vite, fără unelte .

"Guvernul redresării naționale " , al d-lui Tătărescu , a căutat să remedieze această stare care privea aproape întregul nostru popor.

Îndeletnicirea de bază a românului este agricultura .

Dar nu se poate închipui țăran fără pământ.Este o legătură mistică , ceva sufletească .

De aceea, guvernul , în prevederea lui , a atâcat problema sub trei forme, ca o trilogie, în trei verigi .În primul rând a fost asanarea datoriilor agricole.

[Conversiunea]

- prof. N.Iorga :

" O mare nenorocire , care a început sub mine ,dar fără nici un fel de socoteală.

Toți țiganii, toți nevolnicii , toți înșelătorii au intrat în legea aceasta a datoriilor.

N-am făcut-o eu : mă scutur . Am și declarat , că n-am nici o parte la această lege.

Apoi, au venit alții și au adăugat demeagogie peste demagogie.

Ați omorât băncile .Mulți oameni de treabă au dispărut ca factori în agricultură , de pe urma netrebnicilor care trăiau numai din împrumuturi

Nu numai țărani , dar oameni care n-au fost țărani nici o dată , s-au băgat în conversiune și a ajuns această lege una din rușinile cele mai mari

ale vieții economice și financiare din orice fel de țară !

De unde a plecat și de ce a mers așa , nu zic nimic. Dar, oricine a văzut ,

că atunci când eram la guvern nici n-am pus piciorul acolo unde se făcea târguiala .

S-au făcut târgueli sub mine ; au continuat sub țăraniști , sub Vaida,

și apoi ați venit dvs , în legătură cu alegerile, și ați fost foarte darnici cu punga altuia.

" Eu am fost pentru altceva : eu am fost pentru ajutorarea oamenilor, de la caz la caz, judecând omul, iar nu urmărind numai o clasă .

[Țăranul]

" Ce este țăranul ? Eu nu știu ce este țăranul. Eu cunosc cutare țăran.

Cunosc un țăran care este un om înaintea căruia mă închin : el e un sfânt și un martir. Cunosc pe alții, între care trebuia făcută o alegere .

Dar sunt țărani care au devenit niște canalii electorale și niște bețivi , care nu merită să fie ajutați deloc.

"Este o aristocrație țărănească pentru care trebuia legiferat ,

și o mulțime de țărani fără nici o socoteală , care nu trebuiau ajutați , fără discernământ.

Li s-au acoperit datoriile, ca să facă alte datorii pe urmă .

Așa este viața sprijinită numai pe exploatarea altuia .

[popularitatea electorală]

"Cum eu nu mă prezint la alegeri, spun lucrurile cum sunt . [-----]

Eu cu aceasta știu că mi-am pierdut popularitatea ,

dar , cât mi-a mai rămas , o dau cui vrea "(mare ilaritate)

Iorga / 11 mart.37

7.) Iuliu Pascu , De la dreapta la stânga , 28 apr .'37

(Rev.Parlamentul românesc , 28 apr.'37, p. 10-14)

Unul din cele mai virulente atacuri la adresa tuturor valorilor liberale inaugurate prin revoluția și generația de la 1848 ,

filtrate printr-un conservatorism naționalist, xenofob, antiburghez, antiindustrialist .

Pentru mine, o nouă dovadă privind caracterul neo-conservator al doctrinelor naționaliste , de oarece își atașează un "țărănism naționalist" ,

deosebit de cel social -economic din doctrina PNȚ.] Doc.integral. fișier Naționalism IV

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▣ **Pseudo-burghezia românească .**

▣ **Pauperizarea țărănimii**

▣ **Industria și burghezia românească = imitații fără fond**

▣ **România - stat de țărani , economie și civilizație rurală !**

[LD Variațiuni neo -conservatoare pe tema *formelor fără fond* ,

justificând un "*țărănism*" xenofob, anti-industrialist, anti-burghez, anticapitalist .]

[LD .24 nov.'2003 Trăesc un moment de mare lehamite .Cum să scriu istorie ? !

M-am săturat de această idealizare a vieții țărănești de către " domnii " ce trăiau la București.

M-am săturat de " conservatorii" români ce trăiau la moșii sau în străinătate ...

M-am săturat de toți țărăniștii pe care îi consider ori ipocriți , ori demagogi, ori orbiți de ideologii ...Mergeau prea departe cu critica lor la adresa liberalilor , care , chiar dacă avuseseră grijă de burghezie , tot ei ridicaseră cât de cât și țărănimea.

Dacă trăiam în sec. XIX , nu aș fi fost " conservatoare "

Dacă trăiam în interbelic, nu aș fi împărțit ideile lui Pascu .

"Burghezia " românească este una din născocirile apărute în ideologia politică , întocmai ca și încurajarea industriei capitaliste , atât de ucigătoare pentru viața economică a satelor ,

pe urma revoluției liberale de la 1848 și a politicii economice a partidului liberal.

Cuza și Kogălniceanu au înscris desigur o mare pagină în istoria noastră națională.

Clipa lor istorică cerea neapărat să ne lepădăm de tot prezentul și alt mijloc mai ușor

pentru o grabnică apropiere de viața normală a statelor apusene ,

nu era decât acela de a copia și impune , cu puterea de constrângere a statului,

legi și așezăminte care s-au nimerit să fie franceze. Trebuia chiar să fie franceze .[-----]

pentru a ne afla astăzi înglodați până-n gât, pe acest drum ajuns la capăt ,

de o șleahță de capitaliști bogați și o țărănime tot mai săracă și năpăstuită

ca și înainte de înproprietărirea lui Cuza .

Și totuși, în toată această epocă, trei sferturi de veac,

deși am făcut două mari înproprietăriri și alte două mai mici,

noi am legiferat și folosit toată puterea și banul statului

exclusiv numai pentru ... burghezie !

Burghezia română , cea mai neromânească născocire a pașoptiștilor ,

în frunte cu ICBrătianu, pe care ei au văzut-o de la început ca fiind una a capitalismului industrial,

ce trebuia fatal să devie iudaic și internaționalist ,

fiindcă așa era el deja pe atunci în toate statele cu industrie mare încheagată .

Ori, această burghezie este o idee de împrumut ,

cu totul potrivnică și sufletului nostru și economiei și geografiei noastre .

Nu numai că noi nu putem fi o țară de burgheji ,

dar avem tot interesul să rămânem o țară de țărani .

iubitori înverșunați ai gliei , un stat producător în întregul gospodăriei rurale,

a tot ce trebuie unei vieți sănătoase , și trupește și sufletește , poporului întreg .

[-----]

Și atunci , fatal , înăuntrul zidurilor țarmurite ale cetăților , în înghesuiala caselor strâmte și întunecate , oamenii aceștia , " burghejii " , nu-și puteau câștiga pâinea zilnică decât făcând comerț și industrie , care nu cer loc întins și care se pot face , mai ales comerțul , și în afara zidurilor . Și tot datorită acestui fel de a tăi , sufletul burghez este meschin , temător și foarte iubitor al banului .

Ce imensă deosebire între acest suflet prăpădit , de oameni pentru care un răsărit de soare în linia orizontului este un farmec necunoscut , și între noi , mlădițe ale naturii , trăind larg și liber între cer și pământ , pe întinderi al căror hotar ni-l fac doar rotunjimea pământului , care e tot de la Dumnezeu , ca și întreaga minune a lumii . Libertatea de a simți imensitatea firii , noi am cunoscut-o , noi am trăit-o ; noi nu i-am dus dorul . Noi n-am cătat zadarnic albastrul cerului prin petecul de luminiș al casei de peste drumul îngust al străzilor bolnave din cetate . Chiar și iobagii celor mai haini dintre stăpâni și-au păstrat și folosit din plin libertatea de a visa și a hălădui pe întinsul tinereții pajștilor și-n desiușul tainic al codrilor seculari .

[-----]

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

▣ **Sprijinirea negustorilor români !**

▣ **Orașe românești !**

▣ **Descotorisirea de străini!**

"Ceea ce trebuia să fi făcut noi , odată cu înființarea Băncii Naționale , era să fi sprijinit pe meseriașii și negustorii români de baștină , ai târgurilor și orașelor noastre , și numai pe ei , pentru că numai ei făceau cu adevărat funcțiunea socială și economică de a împlini toate nevoile de unelte , hrană și îmbrăcăminte , pe care țărâניה nu le putea lucra în gospodăria ei agricolă integrală ; și pentru că numai ei s-ar fi dezvoltat în chip firesc , spre înjghebarea singurei industrii mari necesare și folositoare satelor și orașelor , fără a nimici puterea economică , izvorul veșnic viu de îmbogățire al țărânimii , care este industria casnică .

" Și dacă am fi făcut această politică industrială națională , azi noi am fi avut o țărâניה de desăvârșită neatârnare economică și bogată ; o țărâניה care ar fi fost și prin avuția ei absolut imună propagandei iudeo-comuniste ; o țărâניה care ar fi fost cu adevărat statul român , așa cum este prin numărul ei , națiunea română . [-----]

" Iar orașele noastre , fără această înspăimântătoare înșelătorie , ar fi fost cu adevărat orașe românești , iar nu orașele fericirii burgheziei iudeo-minoritare .

Și noi , toți Românii , am fi trăit în cel mai bogat stat și am fi fost poporul cel mai sigur de sine , din toată Europa .

"Grozava greșeală a înaintașilor noștri , trebuie cât mai repede și mai hotărât înlăturată , ceea ce , desigur , nu prin mijlocul searbăd al legilor

îngăduite de constituția liberalismului pașoptist , vom putea săvârși .

Dar chiar și dacă ar fi să răsturnăm deavalma și legi și constituție ,

și toată " boierimea " capitalistă , noi tot va trebui să ne descotorosim de străini , pentru a ne împlini destinul nostru național , pe acest pământ strămoșesc , al nostru și numai al nostru"

Iuliu Pascu / 28 apr.'37

8.) Vasile Marin , Crez de generație , Colecția " Europa , Munchen , 1977 ,

ediția a IV-a (reimprimare după ed.a II-a București, Tipografia "Bucovina" IETorouțiu)
Vasile Marin / martie 1937

▣ Ciocoiășul [Armand Călinescu] (p. 181-183)

("Cuvântul Argeșului " , mart.1937 [**postum**]

[LD : un sugestiv și reușit pamflet , realizat de fostul național-țărănist, convertit la legionarism . Bine spunea cineva că ferească-te Dumnezeu de prietenul de ieri, devenit adversarul (sau inamicul) de azi !

Și , din acest p.d.v , PNTJ -ul a avut parte de o galerie impozantă :

Nae Ionescu, Mihail Manoilescu , Nichifor Crainic , Ion Petrovici , dr N.Lupu (cu intermitențe care s-au succedat toată viața), Al.Vaida -Voevod și.... nu peste mult timp ... Armand Călinescu , Mihai Ralea, Ghelmegeanu .

Fiecare cu traectoria sa ; fiecare cu motivația sa ; fiecare cu doza sa de dezamăgire sau oportunitate. În anii '33-'36 , a fost rându lui Vasile Marin.]

" Armand Călinescu !

Numele împerecheat a identificat pe plan politic , o corcitură.

" Pentru lumea ciocoiască al cărui răsfățat partener de bridge este , pentru prietenii cu care trăgea chefuri la Paris, în timpul studiilor, pentru saloanele de recepție pe care le frecventează după ce a fost o dată căftănit cu o strapontină ministerială , se numește Armand ; un nume cu rezonanțe literare , dat la botez de vreo nașă rămasă cu lectura la Dama cu Camelii....

" Pentru opincarii Argeșului , pe care îi îmbată cu demagogia unei fraze goale și sonore , pentru țuicarii din agentura electorală, pe care i-a ghiftuit cu fondurile de la O:P în timpul guvernării și le-a dat pe mână bugetul județean ca să ferească Argeșul cu șosele , cu poduri și cu școli , pentru cadrele cele multe ale statului țărănesc, al cărui cel mai reprezentativ produs este, se numește simplu, d.Călinescu,

nume confecționat din ruralul și neoașul nostru Călin....

"Împerecherea aceasta de nume nu este o întâmplare , ci o predestinare.

Acest argeșan *Ianus bifrons* (Ianus cel cu două fețe) concentrează în ființa lui toată ideologia și toată așezarea viitorului stat țărănesc.

Ca și Armand Călinescu, statul țărănesc de mâine va avea o față întoarsă zâmbitor - fața Armand - către societatea " putredă" pe care prin program și discursuri incendiare o condamnă , dar din ale cărei putrede și corupte mijloace își trage suc de existență ; iar alta - fața Călinescu - întoarsă către o țărănime obidită și exploatată , pe care clăditorii de " țară nouă " o vor fericită cu discursuri și cu panglicării ideologice , copiate din manualul bunului comunist .

" Stat țărănesc = Armand Călinescu.

Armand = trusturi gen Auschnitt -Kaufmann-Blank - saloane cu bridge și rumba + palate în București și ferme voievodale la țară.

Călinescu = demagogie + ochiade pentru admiratorii frontului popular + cămăși de circumstanță purtate pe deasupra pantalonilor.

Dacă trecutul reprezintă o garanție, apoi interpretată prin prisma trecutului, ecuația de mai sus ne apare din nou strălucit de exemplificată , în modul următor :

Statul țărănesc sub forma Armand .

1. Împușcă muncitorii români la Grivița , pentru că cereau o pâine mai mult pe zi.

În vremea aceasta, Madgearu , vistiernicul, nașul lui Auschnitt , dansa rumba în saloanele exploatatorilor.

2. Schingiuiește și înfundă temnițele cu legionarii care voiau să ridice un dig țăranilor din Vișani , pentru a le salva ogoarele de prăpădul apelor .

3. Votează cu ghiotura legi de protejirea industriei " naționale" - de protejirea lui Auschnitt , Margulies, Kaufman- aducând în sapă de lemn țărănimea , care va trebui să plătească înzecit tabla, cuiele , sârma, plugul , uneltele .

Statul țărănesc sub forma Călinescu

1) Urlă pe toate răspântiile demagogia reformelor imposibile, inundă țara cu tipărituri , care la fiecare rând ascund o minciună și la fiecare pagină o înșelătorie.

2) Confeccionează alegeri , plătite cu bani grei, din fonduri pe care nu le poate justifica.
3) Adună la București omenire de pe la sate , încovoiată de mizerie și de lipsă de gospodărire, căutând s-o înfrățescă cu jidanii și comuniștii , cari vor să ia țăranilor pământul.

" Fotografia pe care o dăm aici este edificatoare :

La țară, Călineștii statului țărănesc umblă , de ochii lumii, în carul cu boi , se pupă în bot cu bețivii satelor transformați în agenți electorali , jură că vor distruge orașele și le vor împărți cui nu are , mint cu sfruntare populația pe tema clădirii viitorului stat țărănesc.

La orașe, acolo unde cred că nu sunt văzuți, Armanzii statului țărănesc

își clădesc palate cu ascensoare , se așează la banchete care costă atât cât s-ar putea hrăni

un județ un an întreg, împuşcă muncitorii și pe fiii de țărani din ordinul stăpânilor lor

- Kaufmann, Blanck, Auschnitt- în ale căror saloane se destăbălează în șampanie

și parfumuri, dansând în frac. [-----] "

Vasile Marin / mart.'37

Guvernul Tătărescu .Vacanță parlamentară.Sucesiunea.Alegeri mart.-dec.'37 -

9.)Congresul tineretului PNȚ- Ilfov , 4 oct.1937

ICPetrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret) : statul național țărănesc

Virgil Madgearu (secretar g-ral PNȚ ; șeful PNȚ Ilfov statul național-țărănesc

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937) Doc.integral - fișier PNȚ XV

Octav Livezeanu (PNȚ-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia ,Dobrogea)

▣ Organizațiile de tineret PNȚ

prof. I.C. Petrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret)

▣ Concepția lui Mihalache : Statul național - țărănesc

▣ 4 pietre unghiulare : Lumină , Sănătate, Gospodărie, Dreptate

Virgil Madgearu (secretar -gral PNȚ ; șeful PNȚ Ilfov)

▣ Misiunea statului național -țărănesc :

ideea națională # solidarizarea cu țărâni

cooperatismul # stat cultural românesc

sănătatea țăranului # regim democratic, monarhic, constituțional

c) Octav Livezeanu (PNȚ-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia ,Dobrogea)

▣ Organizațiile de tineret PNȚ

[-----]

Am fixat în pogramul nostru liniile mari de acțiune : primatul agriculturii ,

primatul muncii, primatul românismului și primatul frontierelor .

Primatul agriculturii , pentru a valorifica acea titulatură de țară " eminamente agricolă" [-----]

Primatul muncii , pentru a da răsplata justă omului care muncește [-----]

Primatul românismului , pentru a da caracterul curat românesc acestei țări [-----]

Primatul frontierelor , păstrarea cu orice jertfă

////////////////////////////////////

prof. I.C. Petrescu (secretar g-ral PNȚ-tineret)

▣ Statul național -țărănesc

■ 4 pietre unghiulare :

[LD : ce stat frumos era " *statul național țărănesc*" !
Dar câtă găunășonie cuprinde fiecare " *piatră unghiulară*" !

La congresul profesorilor universitari PNT , unde s-a discutat problema tineretului , **președintele PNT I.Mihalache** , a lămurit în chip plastic, **imaginea *statului național -țărănesc*. Cele patru pietre unghiulare de la temelia construcției *statului național-țărănesc* , sunt : lumină, sănătate, gospodărie și dreptate.**

Lumină ! E dovedit cu cifre precise că un milion de copii nu pot urma nici școala primară .

Un milion la o populație școlară de trei milioane . În programul său, partidul prevede măsuri efective, ca învățământul să fie gratuit [LD ?!] , prin ajutorarea elevilor săraci cu haine, cărți , hrană. Aceleași măsuri , pentru elementele distinse din lumea satelor , pentru a urma învă. secundar și superior.

Sănătate ! Un neam cu o putere de vitalitate mai mare decât a tuturor neamurilor din Europa [LD], ros de boli și mizerie , vede îndurerat , cum odraslele lui , care se nasc din belșug, mor înainte de vreme. O mortalitate înspăimântătoare la un popor cu o vitalitate impresionantă .Partidul nostru își propune să redea sănătatea și vigoarea acestui popor

[LD ?!] slăbit de mizerie și de lipsa asistenței medicale și igienice.

Partidul nostru va mobiliza o armată întregă de medici și igienişti , [LD ?!]

pentru întărirea și însănătoșirea națiunii.

Cine are curajul de a se împotrivi acestei acțiuni mărețe ?

Gospodărire ! Partidul nostru prevede un întreg sistem de gospodărire cuminte a acestei țări .Gospodărie în cele morale, în școală și biserică , gospodărie în cele materiale : un plan imediat de lucru e studiat și așteaptă să fie aplicat . [LD ?!]

Cine, în fața acestei priveriști, de construcție a noii țări nu simte vibrând de mândrie ?

Dreptate ! Veacuri întregi de împilări au făcut să adoarmă virtuțile românești .

Dreptatea e virtutea principală într-un stat democrat . [-----]

Dreptate pentru toți și în toate [LD ?!], e ceea ce formează

o piatră de granit la temelia *statului național-țărănesc* .

Se vor tulbura, de sigur, moravuri învechite .

Multe culcușuri căptușite cu mătase vor dispărea .

Dar care bun Român nu simte în el chemarea de a contribui

ca opera de dreptate să se plinească întru totul ? [LD ?!] [-----]

Se sperie și se împotrivesc incapabilii [-----]

Se sperie și se împotrivesc incorecții [-----]

" **Un regim nou , într-o țară nouă** , alungă de la posturile de conducere

pe cei **necinstii** , care **și-au bătut joc** de această țară , **înfingând cotii** în bunurile ei

ca și **animalele de pradă** .O zidire nouă nu suferă **sălbăticiuni** , cu care **guvernațiile liberale** au

minat puterea acestui neam. Nouă țară, noi moravuri.

În atmosfera care se va crea, necinstii se vor asfixia! "

////////////////////////////////////

e) **Virgil Madgearu (secretar g-ral PNT ; șeful PNT Ilfov)**

La congresul trecut, a recomandat tineretului

să se întărească în credința național -țărănistă și să o răspândească .

[-----]

[**Gărzile țărănești**]

"**Numai după ce**, într-un ceas de grea cumpănă și silit de carența autorității de Stat,

PNT a hotărât să organizeze gărzi țărănești de auto apărare .

guvernul, după două remanieri, n-a avut încotro și a trebuit să renunțe la jocul diversiuilor politice și silit să accepte întăriri din afara propriului său partid

a început să restabilească ordinea legală

Avem dreptul să fim mândri că, prin atitudinea sa hotărâtă , am forțat guvernul carenței de

autoritate să-și îndeplinească , cel puțin în ultima etapă de guvernare ,

prima datorie a oricărui guvern într-o țară civilizată : garantarea ordinii publice. "

[-----]

Madgearu

[Bolșevism ?!]

" Față de curentele care încercau să compromită ideea democrației prin crearea de confuzii voite între țărănism și bolșevism sau să ne acuze de străinism , noi am întreprins o acțiune de lămurire.

Astăzi, în gândirea româneasă este un bun comun , că

nu este o prăpastie mai adâncă decât aceea dintre democrație și bolșevism și nu este un scut mai puternic împotriva comunismului , decât țărănismul.

[-----]

" Cine mai poate contesta astăzi, că un stat , rezimat , în ordine politică, pe pilaștrii monarhiei constituționale și , în ordinea socială , pe o țărănime stăpână pe proprietatea ei individuală , posedă cea mai puternică armătură de zăgăzuire a comunismului ? "

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ "Românizarea" vieții economice ,sociale, învățământ.

" Împlinirea țelului general al românizării vieții economice și sociale , nu se poate face decât printr-o acțiune de Stat"

Programul general al PNT este străbătut de această idee cardinală .

Este o falsă pretențiune că noi ne-am fi modificat programul ulterior, sub presiunea evenimentelor .

Programul este și astăzi cel votat în [4-5] februarie 1935 de C. C. Executiv .

[-----]

[românizare economică]

" Românizarea economică , presupune ,în primul rând, asigurarea formațiunii de capital mobilier românesc, fără de care orice efort este zadarnic.

Formațiunea de capital românesc necesită , în primul rând, sporirea continuă și progresivă a venitului agricol românesc, care nu se poate realiza decât prin aplicarea unui program de raționalizare a producțiunii agricole , și a aparatului de circulație și credit , destinat să contribuie la asanarea agriculturii , la sporirea randamentului cantitativ și calitativ a producțiunii și la mărirea veniturilor reale ale agricultorilor [LD : care se va produce la Paștele

cailor ! Își dezvoltă întreaga teorie economic-agrară , din care nu cred că participanții la acea adunare înțeleg ceva : echilibrul dintre prețurile agricole și industriale marja de profit a agriculturii acumularea de capital românesc ... rolul Statului și al Cooperăției ...

inițiativa industrială și comercială de Stat

[românizare socială : țărănime, muncitori industriali , clasă mijlocie]

" O românizare a vieții economice nu poate deveni efectivă , dacă Statul nu întreprinde în același timp o largă politică socială .

Dacă se urmărește să se ajungă la dominația elementului etnic românesc , în toată viața de Stat, și să se așeze temelii serioase pentru selecționarea valorilor românești , este absolut necesar să sporim vitalitatea națională.

" Aceasta nu se poate asigura și dezvolta, decât printr-o politică de Stat conștientă, pentru ridicarea sănătății poporului , în primul rând a poporului de la sate, care reprezintă elementul etnic cel mai pur.

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ Misiunea statului național -țărănesc :# ideea națională # solidarizarea cu țărănimii

cooperativizarea # stat cultural românesc # sănătatea țaranului

regim democratic,monarhic, constituțional .

[LD : "statul țărănesc" descris de Madgearu , seamănă leit cu "statul liberal" , din doctrina , programul și înfăptuirile PNL !

Deosebirea constă doar pe punerea unui *accent de clasă* , " *țărănist*" , care poate fi taxat fie de *utopie* fie de *demagogie* , în orice caz de iluzionare și flatare a țărănimii , undeva , departe , în viitor]

" Ași fi fost înclinat să închei expunerea , în fața acestui congres al tineretului , numai cu considereațiuni ideologice .

Recent , însă , șeful Partidului Național -Liberal [**Dinu Brătianu .LD : lipsă document**]

opunând idealului **statului țărănesc , formulei naționaliste** ,

afirma că **< nu s-a concretizat ce este statul național-țărănesc și nici cum se poate realiza ,**

după cum nu s-a arătat , cum se poate realiza noul naționalism >

Și se întreba dacă este ceva nou în aceste formule

< puse înainte ca trambulină pentru a sări un hop electoral. >

" Nu voi presupune că , printre această opoziție între cele două formule ,

șeful PNL a urmărit să pună în evidență că nu rămâne pentru țară

decât formula guvernării liberale , deoarece aceasta ar fi

într-o flagrantă contradicție cu declarația sa din vara trecută ,

prin care recunoștea dreptul la succesiune a Partidului Național -Țărănesc.

" Ne-am fi așteptat ca șeful PNL să cunoască ideologia și programele de guvernământ ale grupărilor politice adversare .

Vorbind după strălucitul expozeu de la Topoloveni al șefului partidului nostru ,

[**LD :lipsă doc.]** în care d.l.Mihalache a lămurit în mod plastic ,

prin exemplul operei economice , sociale , culturale și edilitare din satul Topoloveni

- un stat național -țărănesc în miniatură- înțelesul statului național-țărănesc ,

nedumerirea exprimată de d.ICBrătianu este mai greu de explicat .

Ori de câte ori , adversarii noștri interpretează altminteri gândul nostru , fie de bună credință ,

fie de rea credință , datori suntem să aducem un cuvânt de lămurire . "

Madgearu /

[# **ideea națională**]

" **Premisele statului național-țărănesc** se desprind de la sine din realitățile societății românești .

Iar noua așezare de stat , în granițele noastre etnice ,

fără **o afirmare a ideii naționale românești , în toate domeniile** ,

nu vom putea să ne împlinim misiunea noastră culturală ,

prin **dezvoltarea tuturor însușirilor creatoare ale geniului românesc.** "

Madgearu /

[# **solidaritatea cu țărănimea**]

[**LD : Atenție ! Madgearu vorbește -cred că pentru prima oară de această manieră-**

exact ca un liberal de dinainte de război , și , deși ținta susținerii sale este țărănimea,

vede în dezvoltarea industriei (pe lângă celelate componente)

singura șansă de redresare economică. Au dispărut criticile acerbe anti-industrialiste.

Este adevărat , din unghiul intereselor țărănești.]

" În acest scop , avem înainte de toate lipsă de un substrat material național puternic ,

pe care nu-l putem crea decât printr- **o orânduire socială menită să solidarizeze**

toate clasele în jurul țărănimii , factor principal de producțiune și consumație.

rezervor de sânge curat românesc și de primenire a energiilor naționale.

" O asemenea orânduire este **imperios cerută** de condițiunile demografice .

Ca și în tot răsăritul Europei , România se află într-o situațiune de

suprapopulație agricolă , cu tendință de creștere rapidă . Pe fiecare kilometru pătrat

de teren de cultură , avem 74 de locuitori , cifra normală fiind socotită la 65 .

" Datorită **fărămițării proprietății și condițiilor înapoiate** ale agriculturii ,

randamentul producției de cereale pe hectar , este de numai 10 hectolitri , adică jumătate până la

o treime , față de randamentul din țările Europa apuseană și centrală .

" Prin valorificarea defavorabilă a producțiunii țărănești , prin prețurile urcate ale produselor

industriale , prin dobânzile mari și prin transmiterea sarcinei fiscale ,

provenită din impozitul pe consumație și circulație, țărănimea noastră , cu proprietatea supusă încontinuu fărâmițării, este condamnată la sărăcire progresivă .

" Din cauza capacității restrânse de producție a țărânimii , procesul de industrializare nu poate urma decât un ritm lent , astfel că , într-un viitor apropiat , industria nu va fi în măsură de a absorbi brațele de muncă disponibile de la țară .

" A urmări un nou echilibru în producția națională și o nouă organizare a sistemului de circulație și de credit , care să asigure mărirea randamentului agriculturii țărănești și, prin creșterea veniturilor țăranilor, să se creeze o piață internă pentru a accelera ritmul procesului de industrializare al țării , ca să asigure o ridicare a venitului național - aceasta este misiunea economică a statului național- țărănesc.

" *Statul liberal* , cu tot amestecul său în viața economică, timp de 70 de ani, își încheie bilanțul cu sărăcirea țărânimii și a claselor de mijloc românești și cu înavușirea elementelor străine și minoritare , aflate în număr mare în industrie , comerț, bănci, asigurări și transport .

Madgearu /

[# cooperăția]

[LD : dar și această cooperăție este o instituție fondată și dezvoltată ca mișcare de liberali !
Ce spune Madgearu sună doar a dorință de a pune mâna pe funcțiile din sistemul cooperatist !
Bîrrrrrr !]

"Statul național-țărănesc este chemat să îndrumeze , să organizeze și să normalizeze noua economie românească . Aceasta nu implică paralizarea inițiativei private , care fecundează viața economică a unui popor, ci numai îndrumarea și încadrarea ei în formele corespunzătoare intereselor naționale.

" În agricultura țărănească , cooperăția este singurul mijloc de ridicare calitativă și cantitativă a producției agricole și de valorificare optimă a ei , prin eliminarea intermediarilor .

" În acest scop , statul național-țărănesc va favoriza cooperativizarea agriculturii țărănești : producția , aprovizionarea , desfacerea și creditul nu numai printr-un concurs financiar și larg , ci și printr-un sistem de educație cooperatistă a țărânimii .

" Statul național-țărănesc nu poate renunța la un rol de inițiativă .

În special pentru stăpânirea posturilor de comandă economică cu misiunea : de a realiza echilibrul producției naționale , asigurând o dezvoltare armonică a agriculturii și industriei ; a promova creșterea normală a venitului și avuției naționale ; și a asigura o repartitie echitabilă , care să determine formațiunea unui capital românesc și să îndrumeze astfel un proces de românizare reală a vieții economice .

Madgearu /

[# stat cultural românesc]

"Creindu-se un asemenea substrat material național , statul național -țărănesc va deveni statul cultural românesc , prin promovarea unei politici școlare eroice , imprimată de gândul de a se da copilului preferință, înainte de orice în societate , și de a dărâma bariera așezată de clasă și sărăcie , în fața educației și învățării , căci vor exista și mijloace bugetare [LD ? ! ?] care să înlesnească : stăpânirea analfabetismului , dezvoltarea largă a învățământului elementar și practic și a tuturor celorlalte trepte și forme de învățământ , precum și așezămintelor de cultură.

Madgearu /

[# sănătatea țăranului]

" **Statul național-tărănesc** , înzestrat cu această armură economică, va realiza asistența medicală efectivă pentru populația rurală și o organizare de igienă și medicină preventivă , care să pună marea masă a populației la adăpost de îmbolnăvirile evitabile , îmbunătățind condițiile generale de salubritate și de viață. În acest scop, se vor mobiliza toate mijloacele materiale și toate forțele medicale și administrative ale țării , într-o cruciadă pentru îmbunătățirea condițiilor de sănătate și viață a populației rurale " Madgearu /

[# regim democratic , monarhic , constituțional]

[LD Madgearu nu consideră " **statul țărănesc**" un concept doctrinar , ci expresia structurii naționale și sociale a poporului românesc. Mai mult, el face precizări exprese , explicite , privitoare la " **ce nu este statul țărănesc**" respingând în mod răspicat răstălmăcirea de care era învinuit , că ar fi adeptul " **luptei de clasă** " . În ce constă " **schimbarea fundamentală**" în ordinea politică , nu află în ce constă. Sigură este **adjudecarea guvernării pentru PNȚ .**]
" Chiar din aceste trăsături generale , reiese clar că **statul național-tărănesc**, nu poate fi concretizat în paragrafe constituționale , ci va fi opera de creațiune a tuturor energiilor românești, descătușate și chemate la o activitate într-un nou ritm și cu metode noi .
" În acest scop , organizația administrației centrale și locale se cere a fi îndoită, [LD ?!] pentru a fi capabilă să se pună în serviciul Națiunii cu forțe sporite, cu o nouă disciplină și într-un spirit de creație națională.
" Firește , realizarea **statului național -tărănesc** urmează a se face în cadrul **regimului monarhic constituțional**.
Precum în ordinea socială , primatul țărănimii nu înseamnă luptă de clasă, tot astfel în lupta politică se exclud orice tendințe exclusiviste și, drept urmare , orice fel de dictatură .
" Schimbarea fundamentală în ordinea politică [LD ?!] , va purta tocmai în sensul consolidării regimului constituțional , prin asigurarea minimumului de condițiuni necesare pentru existența unei democrații sănătoase , răzimată pe ordinea legală .
" Firește , conturile definitive ale Statului național-tărănesc sunt în funcțiune de evoluția socială a țării noastre , în raport cu aceea a întregii omeniri .
Statul național-tărănesc nu trebuie să fie privit ca un concept doctrinar, ci ca expresiunea structurii naționale și sociale a poporului românesc.
" Drept urmare , păstrând înaintea ochilor țelul urmărit , și care , acesta, este determinat de **imperativul împlinirii misiunii istorice a statului nostru** , prin dezvoltarea specificului național, ca factor al culturii românești, acțiunea politică a **Partidului Național-Țărănesc** trebuie să se adapteze împrejurărilor date de fiecare moment, și să parcurgă, etapă de etapă , până la realizarea deplină a idealului : **clădirea Statului național-tărănesc** " [-----]
Congresul PNȚ-tineret , Ilfov / 4 oct.'37

10.) Rev." **Parlamentul Românesc**" - (11-20) dedicat partidelor politice , 31 oct. '37

- a.) Mihail Manoilescu , *Doctrina vechi și noi*
- b.) C.Argetoianu, *Partidul Agrar* [Programul/ **statul agrarian** /
- c.) dr.Petru Groza , *Frontul Plugarilor* [**partid țărănesc autentic** !]
- d) IDSuchianu , *Ideologia ca factor al politicii românești*
/liberali - țărăniști / prăpastia sat -oraș /**țărănismul PNȚ** / **țărănismul legionar** /

71 de partide ! Partide "**confidențiale**"- discuțiuni -

Ar fi o scăpare din vedere regretabilă dacă ar fi lipsit din prezentarea personalului politic al țării , acele partide *confidențiale* , care trăesc în umbra marilor bătălii politice o viață obscură , cu tresăriri abia simțite. Ele sunt, în genere, partide " *mic*" .

Numai că unele , **deși mici**, importanța lor nu este contestată de nimeni .

Ex.PȚR - Gr.Iunian, deși partid " mic" , nu este un partid " *confidențial*"

Ex.Frontul Românesc -Vaida - nu este confidențial.Dimpotrivă !

Pe lângă cele două mari partide, latifundiere ale votului universal - PNL și PNT -

au crescut , uneori chiar din trunchiul lor , câteva partide de dimensiuni modeste .

Ele își datorează viața , de cele mai multe ori, datorită unui șef. [-----]

Au dispărut cele *două cercuri concentrice* ale dr. Lupu ...

Dar au rămas în tablou :

"*Liga cooperăției*" ; " *Uniunii prunurilor din România*" ; *Partidul agrarian -viticol*,

Partidul Plugarilor, *Partidul țărănesc și al Armoniei Sociale*

Uniunea Muncitorilor și Țăranilor Maghiari etc etc etc...

a.) Mihail Manoilescu , *Doctrine vechi și noi*

Manoilescu / 31 oct.'37 Doc.integral : fișier Corporatism - II -

▣ Inexistența "doctrinelor vechi " în România.

▣ Liberalism, conservaorism, țărănism ?!

"Valorosul director al "Parlamentului Românesc " , d.Russu Ardeleanu,

îmi prescrie subiectul : *Doctrine vechi și noi*.

Ca un student care nu este destul de bine orientat asupra ceea ce a vrut să spună profesorul când i-a formulat un titlu de teză , așa stau și eu în cumpănă ,

întrebându-mă dacă d.Russu Ardeleanu socotește într-adevăr că la noi , în viața noastră politică concretă , au existat " *doctrine vechi*"

" Eu - ca un modest teoretician al problemelor politice și sociale - vă mărturisesc că nu pot porni la prezentarea antitezei dintre doctrinele "vechi " și cele " noi" , fiindcă nu recunosc existența celui dintâi termen : *a doctrinelor vechi* .

" Oare partidele noastre " istorice" : partidul liberal și cel conservator , sau partidele născute după război , cum este partidul poporului și partidul țărănesc

- ca să nu mai vorbim de alte partide care n-au avut cinstea guvernării - au avut ele vreo doctrină ? Îmi este foarte greu să răspund afirmativ.

[-----]

Manoilescu / 31 oct.'37

▣ Doctrina PNT ? = o formulă lipsită de conținut

"... adevărații apărători ai votului universal au fost la început țărăniștii , care erau adversarii principali ai liberalilor. [-----]

" Cât despre țărănism < *era pe când nu s-a văzut* > , adică în opoziție, iar când s-a înfățișat sub forma concretă a răspunderii guvernamentale , el s-a evaporat repede din sufletul celor care

l-au agitat ca pe o formulă , dar nu l-au purtat în inimă , ca pe o dragoste . "

////////////////////////////////////

b.) Autor ? , *Partidul Agrar* [C.Argetoianu]

Autor ? ,/

▣ Caracterul agrarian al P.A.

" Această inițiativă apare ca o continuare a activității legiuitoare și administrative din timpul guvernării , caracterizată printr-o accentuată tendință agrariană.

În acest domeniu, guvernul Iorga are la activul său cele mai importante realizări.

Este primul guvern care începe o acțiune serioasă și metodică de valorificare a produselor agricole .

" Inaugurează importante degrevări fiscale în folosul agricultorilor , care sunt : impozitele pe succesiuni, taxele comunale.

Duce o fermă politică de eftenire a produselor industriale de mare consum.

Lichidează echitabil datoriile micilor agricultori din Basarabia provenite din aprovizionările cu cereale de sămânță și hrană .

Despoliticianizează *Camerele Agricole* și

alcătuește primele legi de organizare a agricultorilor .

Autor ? ,

▣ **Conversiunea = măsură economică revoluționară**

" Cea mai importantă realizare rămâne însă *legea lichidării datoriilor agricole* .

Într-o epocă dominată de concepțiile *ortodoxiei economice* și teoria *integrității creanței* socotită ca o noțiune intangibilă , d.C.Argetoianu intervine

cu o lege socotită revoluționară , care descătușează însă pe plugar de robia cametei și împiedică gravele convulsii economice și sociale

pe care le-ar fi cauzat o executare în mase.

" Adversitatea cercurilor bancare împotriva noii reforme și neînțelegerea exactă a situațiunii economice și sociale , periclitau menținerea acestor noi directive

care deplasau centrul de gravitate al vieții economice către agricultură .

[-----]

C.Argetoianu /

▣ **Programul PNA**

[**Economia**]

În domeniul economic, PA are o doctrină bine definită , caracterizată prin tendința de promovare pe toate căile a intereselor agricultorilor .

Structura agrară a Statului nostru trebuie menținută și , în acest scop,

economia trebuie ferită de tendințele autarhiei economice cari au caracterizat politica economică a multor state și a influențat și unele din directivele partidelor noastre **[PNL]**

S-a crezut și la noi că , din cauza lipsei de productivitate și rentabilitate a agriculturii,

țara noastră trebuie să devie o țară cu economie completă și, în acest scop,

tot sprijinul statului a fost acordat pentru crearea unei industrii naționale.

[**Industria**]

Fără a fi împotriva industrializării, PA socotește că activitatea industrială

trebuie încadrată intereselor agricole, în așa fel încât

să nu împiedice desfacerea produselor noastre agricole în străinătate

și să asigure aprovizionarea agricultorilor,

la prețuri în directă proporție cu valoarea produselor agricole.

În domeniul industrial, PA cere restrângerea sprijinului și protecției statului

numai pentru industriile care pun în valoare materiile prime din țară ,

și în special industriile anexe agriculturii .

Incontestabil că se exceptează de la această normă , industria de armament ,

căreia interesele apărării naționale cer să i se dea tot sprijinul.

[**Agricultura**]

" Starea rea a agriculturii românești impune statului o politică hotărâtă de sprijin

a intereselor agricultorilor , prin organizarea producției și

reglementarea repartiției proprietății [**LD ?**] , asigurarea de credite ,

degrevări fiscale și valorificarea produției . În acest scop, trebuie părăsite inițiativele izolate și de

expedient care au caracterizat activitatea multor guverne în acest domeniu și

inaugurată o politică agrară care să influențeze politica economică și financiară a statului și a

schimburilor cu străinătatea. [-----]

[**Fiscalitatea**]

În domeniul politicii fiscale , PA preconizează o accentuare a impozitelor indirecte, și o degrevare a impozitelor directe și înlocuirea impozitului agricol printr-o taxă la vânzarea cerealelor ,care ar evita sechestrarea avutului micilor agricultori, asigurând , în același timp, statului un surplus de încasări .

[Sănătatea]

Una din preocupările constante ale PA și a conducătorului său , este problema sănătății publice , și în special a organizării asistenței sanitare la sate . Combaterea bolilor sociale, organizarea combaterii epidemiilor și combaterea mortalității infantile , sunt considerate ca imperative naționale , pentru satisfacerea cărora trebuiesc făcute toate sacrificiile. Cu ocazia congreselor sale, PA a înfățișat un metodic plan de organizare a marelui ofensive sanitare , ce trebuiește începută cât mai curând.

De altfel, la congresul din nov.1936 , pe primul plan al problemelor de rezolvat de orice guvern , era problema sănătății și a drumurilor .

////////////////////////////////////

c.) Autor ? , **Frontul Plugarilor** [dr.Petru Groza + medlion foto]

Doc.integral- fișier PCR - III -

Mândrii săteni români, din vestitele ținuturi ale Hunedoarei și Zărandului, au inovat în politica votului universal întemeind cu adâncă pricepere și dârză credință , o organizație politică proprie , botezată "*Frontul Plugarilor*"

Este adevărat că mișcarea plugarilor din acele părți de țară , care a provocat imitațiuni izbutite și în alte regiuni, s-a bucurat și de concursul unui fruntaș politic ardelean, fostul ministru Petre Groza.

Dar nu mai este mai puțin adevărat că rolul d-sale ar fi fost nul ,

fără marea însuflețire a **noilor și cutezătorilor întemeietori de partid țărănesc**.

Dr.Petre Groza este un om ciudat , sincer și generos. [-----]

Generos, pentru că nu urmărește nimic pentru sine , punând totdeauna înainte pe sătenii de frunte care militează în această organizație strict rurală .

Dar nu despre Petre Groza poate fi vorba aici .

E treaba d- sale de ce a abandonat o situație politică ,

de ce a renunțat la o stare materială mult și pe drept invidiată ,

a celor de la putere , care l-au ruinat ...

Ce vor plugarii aceștia români din Hunedoara și Zarand ? :

-S-au declarat împotriva primei elctorale ,

văzând că alegerile sunt o farsă în paguba democrației ;

- Sunt hotărît contra oricărei dictaturi ;

- Sunt partizani ai portului lor strămoșesc și al cămășii albe din fuior românesc .

Nu pot admite cămășile colorate, de import .

- Vor de lucru, nu părăzi și uniforme

- Vor reducerea ministerelor și a diplomaților ;

- Vor desființarea caselor autonome , a parazitismului agricol, comercial și industrial.

Principiile de organizare a acestui partid al plugarilor , este de jos în sus , cu deplină libertate,

Pe baza meritului și a faptelor .

Acești oameni , să nu uităm, sunt țărani politici de elită , cu trecut glorios, cu minte ageră și

hotărîre comună . Când, în 1928, au fost chemați la Alba Iulia , ei au format grosul adunării .Erau

30.000 din același ținut , prezenți, în cea mai impresionantă atitudine

Frontul Plugarilor/ 31 oct.'37

////////////////////////////////////

d) IDSuchianu , Ideologia ca factor al politicii românești

[-----]

Suchianu /

▣ "Omul și pogonul" - legionar

Exemplu : mișcarea legionară. Ea este fondată pe idei . Aceste idei, simpliste cum sunt

- și parțial false - constituie ceva , moralmente, " *nobil*" , la așa-zișii simpatizanți (nu și la militanți !) , acel norod anonim de cetățeni care au impresia că " gardismul" - prin tinerețea șefilor și limbajul îndrăzneț - ar putea duce la o înnoire morală .
Ar fi preferabil să se cerceteze lozincile și formulele -revolver .

De pildă " *omul și pogonul*" [LD : 5.000 metri pătați] .

Să se vadă tulburarea morală socială imensă , de sens net comunist , pe care ar determina-o , o societate compusă din gospodării de un pogon fiecare .
Ea ar fi dezastruoasă din p.d.v. economic.

Sistemul promisiunilor, în sine, naște o atmosferă pernicioasă [-----]
Formula " *omul și pogonul* " este un exemplu tipic a felului cum poate fi prezentată ca ceva revoluționar, o situație ca o " fotografie anticipată a sărăciei rurale definitive " .
Când țăraniștii luptau era altceva. Acum s-a întâmpat " o tragi-comică răsturnare de valori" .
Noii veniți "au pasișat țărănismul țăraniștilor "

Ei sunt " agrarieni" și pretind că vor să amelioreze soarta țăranului.

În realitate, oferă țăranului " un program agrar care echivalează cu eternizarea mediocrității patrimoniale .Avuția unui pogon, este exact asta "

[-----]

Suchianu /

▣ Poporanismul liberal ; poporanismul țăranist

▣ Antagonism PNL -PNȚ : primatul economic

[LD : nu împărtășesc întru totul opiniile lui Suchianu, mai ales în ce privește " părăsirea" preocupărilor " țărăniște" în ideologia, doctrina și înfăptuirile PNL .

Nu împărtășesc nici opiniile sale privind continuitatea benefică a programului " *sterist*" în ideologia PȚ , în faza "copilăriei " acestui curent, în primul deceniu după Unire.

Dimpotrivă. Dar semnalările lui , pentru timpul respectiv, sunt interesante.]

După război, poporanismul a încetat a mai fi o avangardă a Partidului Liberal, pentru că PNL se depărtase de ideile țărănești , subliniind pe cele privind dezideratul industrializării .

De aceea poporanismul tinde să devină autonom .

Ceea a și făcut Partidul Țărănist (Mihalache, Madgearu) ,

care a continuat programul poporanist sterist .

Când el se va înfăptui [LD : prin cele două mari reforme făcute de liberali !]

, lozinca " *votul universal*" va fi înlocuită cu lozinca " *alegeri libere*"

iar lozinca " *reformei agrare* " cu lozinca " *primatul agriculturii*" .

Ambele partide fiind de acord cu necesitatea industrializării, deosebirea consistă din aplicare și metodă. Din această diferență , se va accentua un prim antagonism între cele două ideologii .

Suchianu /

▣ Stil de viață : orășenesc - rural

▣ Antagonism țăranism - toate celelalte curente

O altă chestiune vizează condiția țăranului, problema stilului de viață orășenesc și rural

De aici rezidă antagonismul doctrinar fundamental dintre cele două partide.

Țărănismul - fidel poporanismului - cere o urbanizare a satului , civilizarea satului ; cere un țăran fără veleități de falsă boierie, dar un țăran cu lumină electrică, școală bună, apă curentă, bibliotecă ; țăran cu ghețe și cămașă curată ; care citește gazeta și cumpără cărți ; care mănâncă cu furculița și merge la cinema

Un țăran ca în Anglia, Danemarca , SUA.

Problema este grea, deoarece nivelul de viață al țăranului român , comparat cu cei citați, dă un raport de 1/ 18 la scara nivelului de civilizație.

Această enunțare aritmetică dă ideea despre

stadiul real în care se află țărănul român pe scara civilizației .
Această problemă naște un dezacord ireductibil între țărănișm și liberalism .
pe acest teren , filo -țărăniștii sunt combătuți de toate celelate partide ,
chiar dacă nu mărturisesc acest lucru . Se știe foarte bine că echilibrul economic al României-
bugetar , comercial - se datorește sub-consumăției de la sate .

Românul este deștept, accesibil la cultură, adaptabil la civilizație, foarte evoluat
Este destul să te gândești la " bucureștean " !

El este inferior Apusului doar în ce privește reacția la injustiție și ilegalitate .

Dacă toți cei 18 milioane de români ar cheltui așa cum cheltuiesc bucureștenii ,
avuția națională ar fi de 20 de ori mai mică !

(Media orășeanului care trăește cu cca 100.000 lei / lună

și milioane de țărani (Moldova, Maramureș) care trăesc cu 100 lei / lună)

O prăpastie enormă îi desparte . Dar această prăpastie face posibil echilibrul !

Cine nu se atinge de această sărăcie , asigură menținerea echilibrului social românesc.

Cine cere ridicarea nivelului vieții sătești, determină, implicit , o mare perturbare socială

Deci nu numai PNL este adversarul PT , ci toate celelate partide .

Este specific României că , de 4 ani, opozția face bloc contra PNT (care nu e la guvern !) .

Suchianu /

▣ Descifrări ideologice

▣ Diversiuni : comunismul , antisemitismul

De aceea se caută discreditarea doctrinei țărăniște ,
făcând din ea un sinonim al comunismului , evreismului , etc etc care se bucură astăzi
de o antipatie publică, dar cu care țărănișmul , de fapt , n-are nici o afinitate

[-----]

Suchianu /

▣ Ideologiile românești

Este deci limpede că azi, în societatea românească, există 2 ideologii :

1. Una , a PNL , susținută de alte mici partide, care vor păstrarea stau-quo-ului ,
menținerea echilibrului bazat pe deosebirea prăpăstioasă dintre oraș și sat .

Mai bine zis dintre București - cetate a luxului - și restul țării ,

vast domeniu al subconsumăției și obscurantismului.

2. Alta , bazată pe ștergerea deosebirilor de nivel dintre oraș și sat ,

colaborarea celor două grupări de populație, edificarea unei prospere economii
industriale , cu excedentul izvorât din prosperitatea agrară .

IDSucheanu / ideologiile / 31 oct.'37

11.) Gh.Tătărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL , / 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara)

[-----] Doc.integral : fișier Guvern PNL XIV

▣ Agricultură .

Valorificarea produselor agricole Susținerea cooperăției

Cooperative de credit Cooperative de consum Cooperative de producție

▣ Școala și cultura națională

▣ Sănătatea publică

Tătărăscu / 2 nov.'37

▣ Agricultură .

[Gh.Cipăianu / Ion Manolescu -Strunga / Mircea Cancicov / VPSassu]

[LD , 7 dec.2003 . Realizările în acest domeniu chiar dacă încă modeste, sunt notabile .

Pe nedrept considerat a fi vitreg cu agricultura românească,
eu cred că mult-puținul care s-a făcut este , mai ales, meritul guvernărilor liberale.
Nerentabilitatea agriculturii , în general, nerentabilitatea celei românești, în special,
are cauze mai complexe care trebuie căutate în discrepanțele istorice și de sistem.

Criticile țărăniste , cu neglijarea (sau primatul lor) agriculturii ,
au trecut , după 1944, din doctrina , propaganda și mentalitatea interbelicului,
în propaganda comunistoidă , având ca scop și rezultat colectivizarea.
Dar , deocamdată , suntem în 1937 ...]

" În domeniul agriculturii, am practicat aceeași politică de stimulare și ocrotire ,
îndrumând-o spre perfecționare tehnică și adaptare la situația de criză generală.
În cadrul acestui program , am afectat în fiecare an credite extraordinare menite să intensifice
acțiunea tehnică a ministerului Agriculturii și Domenii, alocând în acest scop
127.596.416 lei pentru campania 1934 / 1935
236.639.976 lei pentru campania 1935 / 1936
317.511.971 lei pentru campania 1936 / 1937

" Am creat în vederea acestor acțiuni de raționalizare a agriculturii ,
216 centre în 67 de județe , conduse de ingineri agronomi , organizând școlile de agricultură și
fermele Statului , în vederea funcționării lor ca centre agricole,
și înființând totodată și 14 câmpuri de experiență pentru plantele de nutreț
și 853 gospodării model în 37 de județe ; iar în ultimul timp, am organizat drept început ,
100 centre de moto-cultură , având fiecare câte o echipă de 4 tractoare ,
înzestrate cu tot personalul și mijloacele tehnice necesare .

" Am ameliorat metodele de lucru în viticultură și pomicultură
prin distribuirea de material gratuit , echipe de îndrumare și de curățire a pomilor,
asigurând o producție mai bogată și o valorificare mai bună
prin crearea de noi debușuri de vânzare și export .

[-----]

" Am constituit noi islazuri și am mărit islazurile existente , defalcând în acest scop
din poprietzățile Statului o întindere de 95.338 hectare .
Am sporit mijloacele serviciului silvic, în acțiunea de reîmpădurire și de crearea perdelelor de
protecție în regiunile de stepă , căutând să creiem , o atmosferă generală de ocrotire a pomului
și a pădurii.

" Am reorganizat Camerele de Agricultură , făcând din aceste asociațiuni profesionale publice ,
instituții autonome , organe active la exterior , care au executat programul Ministerului de
agricultură în cadrul nevoilor locale.

" Am încurajat asociațiile agricole private ,
menite să remedieze fărâmițarea micii proprietăți.

" Am continuat opera de ajutorare a coloniștilor , lămurind situația juridică a 4.379 români
de peste hotare , recunoscuți ca cetățeni , construit peste 1295 de case și luând măsuri
ca terenurile emigranților turci să revină Statului român ,
spre a fi utilizate pentru nevoile de colonizare.

" Datorită acestor acțiuni , valoarea pământului care se depreciașe , a început să urce simțitor.
De la 1934 până astăzi, prețul pământului a crescut cu peste 50% ,
punând aceată principală bogăție la locul pe care îl pierduse.

Sătenii înstăriți cumpără pământul la aceste prețuri. 60% din marile proprietăți vândute
trec în mâinile sătenilor , datorită exercitării dreptului de preemțiune și a creditelor
pe care le-am pus la dispoziție , în măsura în care economiile făcute de săteni
nu ajungeau la plata pământurilor cumpărate .

Ogorul a devenit , iarăși, sub guvernarea liberală ,
izvor de venit și de viață pentru plușăria română .

Sustinerea cooperatiei

[Mihail Negură]

[LD : am impresia că în acest domeniu, realizările sunt modeste. Până în 1936, făcea parte din
ministerul agriculturii , apoi s-a separat în departament special.

.Nu știu de ce mișcarea cooperatistă - pe care s-a bătut atâta monedă - nu a prins vigoare
în România. Cooperative de credit, de consum, de producție și de valorificare .

Obiect de dispută doctrinară și propagandistică , ele au fost ținta deselor dispute legislative, organizări și reorganizări care vizau interese economice , cu implicații bancare și regionalism. Și acum , după atâta cercetare, nu am ajuns la stabilirea meritelor sau greșelilor săvârșite de un partid sau altul . Ceea ce pot să spun, este că în anii premergător războiului, ele începuseră să-și arate roadele.]

Cooperative de credit

"În domeniul cooperației , după ani de dificultăți, pricinuite de grava criză a agriculturii , ca și de lipsa unei serioase îndrumări, acțiunea de refacere începe să se afirme din nou din 1934, mișcarea cooperatistă fiind pusă să îndeplinească rolul hotărâtor în marea operă de redresare economică și educațiune a maselor.

" Asanarea băncilor populare , a federațiilor și centralei lor de credit, la care Statul a participat cu peste 2 miliarde lei,

din care 1 miliard 400 milioane acordată în cursul anului 1936,

a fost unul din actele cele mai importante pentru redresarea cooperației noastre .

" Pe de altă parte, sprijinul acordat diferitelor cooperative de credit crește neîncetat .

Banca Centrală de Credit a acordat de la 16.953.767 lei (în 1933) ,

la 370.000.000 lei (în 9 luni ale anului 1937)

Dacă ținem seama că prin noile instituții de credit , care și-au început activitatea, pentru agricultori și meseriași , volumul creditelor ce vor fi acordate prin organizațiile cooperative va fi sporit simțitor, putem considera problema creditului popular în bună măsură rezolvită.

Cooperative de consum , Cooperative de producție

Cooperativele de consum, atât de necesare pentru a asigura aprovizionarea la prețuri juste, au luat și ele , în ultimii ani, o mare dezvoltare .

Cooperativele de producție și valorificare, au luat de asemenea cel mai mare avânt , datorită mandatului primit din partea Statului pentru susținerea prețurilor unora din produsele agricole sau intervențiilor directe în vederea aceluiaș scop , pentru alte produse.

În operațiunea de susținere a prețului grâului, numai de la înființarea

Centralei Cooperative de producție și valorificare (22 iunie 1935) și până la 30 sept.1937 ,

s-a cumpărat cantitatea de 46.147 vagoane în valoare de 1.709.122.000 lei ,

de la 423.459 producători mici, 35.859 producători mijlocii și 3.746 producători mari

Printre aceste cooperative de producție și valorificare ,

sunt cooperativele viticole și pomicele din aproape toate regiunile productive,

înzestrate cu pivnițe model, crame, laboratorii , aparate -

ca și silozurile de fructe , construite sau achiziționate de Ministerul Cooperației .

" Ultima și cea mai însemnată operă sprijinită de guvern și îmbrățișată de cooperație,

a constituit-o întinderea culturilor și industrializarea textilelor naționale .

- izvor de venituri și mijloc de emancipare economică - care a primit un serios început de execuțiune, ce trebuie urmărit și încurajat .

" O atmosferă de efectivă conlucrare între unități

și desăvârșită solidaritate între căpeteniile de la conducerea lor,

s-a putut dobândi în anii din urmă : **cooperativa a devenit un puternic și unitar instrument de promovare a muncii și propășirea tuturor categoriilor productive.**

Dovada convingătoare a avântului ce a luat în nou mișcarea, o aflăm în marele număr de unități cari au luat ființă de la 1 ianuarie 1934 și până la 1 septembrie 1937 .

Din totalul de 7.865 unități existente , 1.423 s-au creat în ultimii 3 ani,

iar pe lângă 321 cooperative școlare (1934) , s-au adăugat încă 1.191 ('34-'37)

[-----]

Electrificare rurală

" În cadrul pogramului lucrărilor de utilitate publică , am început electrificarea rurală

în 10 centre , cuprinzând câte 14-16 comune, în fiecare centru .

Centrul Sibiu a fost terminat și inaugurat , iar celelate centre sunt în curs de terminare

O importantă problemă a fost pusă astfel pe drumul soluționării.

[-----]

Tătărașcu / 2 nov.'37

▣ Școala și cultura națională

[dr. C. Angelescu - Alex. Popescu - Necșești / Alexandru Lapedatu /
Victor Iamandi - Iuliu Valaori - Fl. Ștefănescu - Goangă /

[LD : Tătărașcu le tratează împreună ,deși, ca ministere , fuseseră despărțite]

[LD : 7 dec. 2003. In memoriam Ioan și Eugenia Dandara . Aduc mărturie că lucrurile în învățământ exact așa au stat . În anii aceia, părinții mei au ajuns la un punct important al carierei lor , bucurându-se de bunăstare materială și prestigiu în Miorcani.

Tineri căsătoriți (1932) , cu doi copii ('33 -Liviu - '35 Livia) , și-au cumpărat propria casă (primăvara '35) , au fost numiți învățători la cursul supraprimar , făcuseră diverse cursuri de specializare (la Cernăuți sau Dorohoi) ,și astfel au "școlit" :

tata , seria băieților " frunțași" (specializați în plante tehnice, pomicultură , altoiri și lemnărie) ,
mama seria fetelor " gospodine" (croitorie , țesut, cusut, brodat, bucătărie)

Școala avea un lot experimental lucrat cu aplicarea metodelor celor mai....

Maria Pillat (soția poetului Ion Pillat) înzestrase școala cu o bucătărie -atelier

Cu toate acestea, tata nu a încetat să fei " țărănist" , în mijlocul unor colegi " liberali" ,

(fiind acolo reședința de vară a deputatului liberal Ion Pillat !)

Această viață normală a durat câțiva ani... Din 1936 , tata era luni întregi concentrat la regiment ,apoi , din 1939, concentrarea a devenit permanentă , războiul ... moartea în dec. 1945]

Rețeaua de școli

" În domeniul școlii , am reluat cu hotărâre firul operei începute sub guvernările anterioare și am așezat școala în prim plan al preocupărilor și eforturilor guvernului nostru .

" În lupta contra analfabetismului , am construit peste 4.000 școli primare și

am creat 18 .000 posturi de învățători la școlile rurale,

ajungând să avem astăzi un număr de peste 48.000 de învățători .

"Am făcut din învățământul rural o realitate , asigurând o frecvență a elevilor din primele clase primare de aproape 95% și în cele trei clase supraprimare , de 65 % .

"Am reorganizat și am dat suflu nou de viață învățământului supraprimar ,

așezându-l pe baze practice : băieții primesc o temeinică îndrumare agricolă,
iar fetele o bună pregătire gospodărească .

" Am organizat centre de gospodărie prin învățătoare ambulante ,
pentru cursuri de gospodărie și cursuri de agricultură pentru învățători .

[-----]

Tătărașcu / 2 nov.'37

▣ Sănătatea publică

[Constantin Dimitriu / dr. Ion Costinescu / Ion Nistor - Valeriu Roman / Ion Costinescu]

" În domeniul sănătății publice, unde am găsit goluri și lipsuri primejditoare ,

acțiunea Guvernului nostru s-a desfășurat în proporții fără precedent

Cifrele vor vorbi în această parte a înfăptuirilor noastre mai elocvent decât orice expunere .

În acești ultimi 4 ani :

Am redeschis peste 40 de spitale județene, înzestrându-le cu toate materialele necesare .

Am construit 80 de localuri noi de spitale, din care , 13 de chirurgie și 38 de conagioși .

Am reparat radical și am renovat 217 spitale.

Am construit 549 dispensare , în diverse centre rurale .

Aceleași mari și rodnice eforturi au fost făcute pentru sporirea personalului sanitar :

Am sporit numărul medicilor de circumscripții și spitale , de la 2.200 , la 3.200 ,

în special la sate , având azi 1 medic la 10.000 locuitori

(în 1933 , era 1 medic la 16.000 locuitori)

Am sporit personalul auxiliar , agenți sanitari, moașe, surori de ocrotire ,

cu 1.600 posturi noi , organizând, în același timp ,

scoli speciale de agenți sanitari și de surori de ocrotire.

" Pentru combaterea bolilor sociale , în special a tuberculozei,

s-a creat " Liga contra tuberculozei" , așezată sub președinția MSRegelui.

Pentru combaterea acestui flagel, s-au construit 7 sanatorii noi, și s-au construit la toate spitalele județene pavilioane și secțiuni speciale pentru bolnavii de tuberculoză.

" Deopotrivă de însemnată a fost organizarea celor 40 de echipe mobile și a celor 400 de cuptoare de deparazitare pentru combaterea tifosului exantematic , care bântuie în anumite regiuni și e în stare endemică ; grație acestor măsuri, proporțiile epidemiei au fost reduse și în scurt timp ea va dispărea în întregime

" De asemenea trebuie să adăugăm la activul acțiunii de asistență medicală, lupta organizată împotriva paludismului , prin asanarea terenurilor mlăștinoase și care a fost condusă cu tenacitate în regiunile cele mai primejdite ale țării

"Astfel, în acest întreg domeniu, acțiunea guvernului s-a desfășurat novatoare și constituie în istoria organizării serviciului sanitar , unul din cele mai importante capitole .

Gh.Tătărăscu / 2 nov.'37

Guvern Tătărăscu .Succesiunea. Alegeri . 1937

12.) I.Mihalache , Programul de imediată guvernare al PNT , 12 nov.'37

("Dimineața", an 33, 20 nov.'37, preluat din "Dreptatea", 19 nov.'37)

[LD : la o săptămână după consumarea audienței lui Mihalache,

la o săptămână de când Tătărăscu fusese reinvestit cu formarea guvernului...

Ori " Dimineața" l-a măcelărit , ori ... este o improvizație , din care au fost eliminate câteva " țărănisme " deranjante sau susceptibile ca atare ...

Singurul lucru notabil pare a fi , renunțarea la revizuirea Constituției,

și nespecificarea obsesivului " țărănist" privind statul, economia, cultura, etc etc.

Doc.integral : fișier PNT - XV

PNT / 12 nov.'37

▀ Trei " primaturi " : **național (general) economic (agricultura) ; social (munca)**

" Tinzând către realizarea unui echilibru național cât mai stabil , se va urmări asigurarea

primatului românesc , în genere,

a primatului agriculturii în ordinea economică și

a primatului muncii în ordinea socială .

În această ordine se va realiza :

crearea unui utilaj economic , tehnic și financiar , care să poată garanta

desfășurarea normală a puterii de muncă naționale

și valorificarea optimă a producției naționale ;

asigurarea unui preț remuneratoriu al muncii , prin stabilirea unui just echilibru

între prețurile agricole și cele industriale ,

între venitul muncii și al capitalului și sarcinile fiscale ;

înființarea unei întinse rețele cooperative ,

care să organizeze și să fructifice munca agricolă și industrializarea produselor ,

să sigure credit în condiții utile și rentabile agricultorilor și

să organizeze vânzarea cât mai direct la consumatori , înlăturând pe intermediari .

Statul , fără a stânjeni inițiativele individuale , va interveni activ în viața economică ,

în măsura necesităților și posibilităților sale,

devenind protectorul și organizatorul muncii și al economiei naționale .

I.Mihalache / 12 nov.'37

13)I.Mihalache , Expozeu ,Comitetul Executiv PNT ,/ **demisia din președinție** /24 nov.'37

Iuliu Maniu - Cuvântare / reales președinte /

(" Dimineața " , 25 nov.'37)

+ 2 foto de la ședința C.Ex., oratorii la prezidiu, vorbind :

Mihalache între Lupu și Madgearu ; Maniu , Lupu, Mihalache....

[-----]

Mihalache /

Audiență la Rege / retro ' nov.1935

Mitul lui Hercules : între Minciună și Adevăr

[LD : un Mihalache, patetic, înduioșător, înțelept, ca un dascăl de țară ; vorbind în parabole cu tânărul rege , ca în poveștile de altădată !]

[-----]

"Acum doi ani , într-una din cele mai importante audiențe cu care am fost onorat de Suveran

- era înainte de 14 noiembrie 1935 - cu sentimentul de răspundere ce simțeam că port ,

mi-am permis , văzând zbulciul sufletesc al Suveranului ,

să-i amintesc povestea din mitologie a lui " Hercules la răspântie "

" Se sfârșea un drum cunoscut, se începeau două drumuri noi și necunoscute .

Hercules stătea la gânduri pe care din ele să apuce. Și pe când chibzuia , i-au ieșit în cale ,

de pe un drum din cele noi, zeița Minciunii , și de pe celălalt drum , zeița Adevărului .

Și i-a zis cea dintâi, zeița Minciunii : < vino pe drumul meu Hercule ;

nu știi unde duce și nu vreau să știi ; știi atâta , că este așternut de plăceri ; toate voile ți se vor face și timpul se va scurge fără nici un obstacol în cale . >

Cea de-a doua, zeița Adevărului, i-a zis : < Vino pe drumul meu Hercule .

Drumul meu e mai greu .Dar sufletul meu curat și trupul meu nepătat , îți vor fi de ajutor

să birui toate piedicile ; și la capăt , te așteaptă victoria de care vor vorbi timpurile și neamurile

Nu lega, Hercule, numele Minciunii de numele tău - ci împreună-l cu Adevărul și Virtutea . >

Și a fost cea mai mare din victoriile a lui Hercule , căci a fost o victorie morală , nu una din cele fizice prea obișnuite forței sale : s-a biruit pe el însuși, apucând calea Adevărului . "

[-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37 / retro

▣ Președinția PNT

▣ Proba de rezistență

[LD : revezi dezbaterile la criza din PNT , o dată cu demisia lui Vaida, cu refuzul lui Maniu , și cu preluarea președinției de către Mihalache Fișier PNT VIII]

" Când am venit președinte al partidului , [23 nov.'33] v-am spus :

mă luați președinte al partidului cu înșușirile , dar și cu defectele mele.

Nu știu dacă comportându-mă așa, am adus un activ partidului.

Știu că mi-am făcut datoria și am conștiința senină .

Funcția mea specială mi-am îndeplinit-o .

" La stăruințele de a primi președinția , am cedat zicându-mi :

poate că partidul are nevoie de prezența mea simbolică în această fază a vieții sale ;

era după cele două guvernări în cumplitii ani de criză mondială .

Partidul are nevoie de contact proaspăt cu pământul și cu țara , cu țaranul mai ales.

Nevoile lui, aspirațiile lui, nevoile și aspirațiile celor legați în soartă cu el,

au trebuință de o nouă pipăire, nou studiu , și de oameni cu simț practic gospodăresc ,

și de oameni de înaltă pregătire tehnică și politică .Brazda sufletului țărănesc trebuie adâncită

Dacă toți cer prezența unui țaran în fruntea partidului,

poate că e necesar . Am acceptat .Nu cu ușurință .

Știam că nu-mi este ușor să prezidez un partid care are atâtea somități ;

numai profesori universitari 120 , atâția generali, atâtea ilustre personalități politice .

Cât m-am trudit să nu scobor prin actele mele , prin cuvintele mele,

demnitatea atât de înaltă pe care mi-ați conferit-o !

Dacă m-am achitat conștiincios și demn , nu știu ,

dar ceea ce știu este că m-am silit și mi-am făcut datoria.

Socot că am dat partidului puțința , prin contactul cu pământul, prin contactul cu realitățile,

prin studii, prin reorganizare, prin acțiunea și disciplina permanentă încununată de succese în lupte - **să definitivăm o ideologie și un program pe baze național-sociale, în cadrul sistemului monarhic constituțional.**

" Cât de puternică a ajuns conștiința morală și conștiința programatică a PNȚ, la care voi fi putut și eu contribui cu ceva , **s-a văzut în ceasurile probei de rezistență. Exemplul dat este fără precedent în istoria politică a țării românești.**

Totdeauna , partidele istorice , compuse din state majore de ilustre și bogate personalități , în fața ispitei puterii, s-au dislocat .

Pentru prima dată , un singur partid rămâne bloc , unitar , în fața ispitelor : Partidul Național Țărănesc. (aplauze) [-----]

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣ Retragerea din președinția PNȚ

▣ Pilda lui Cincinat

[LD : este , în această nouă mărturisire a lui Mihalache , multă modestie și măreție.

Poate și naivitate. Cu o mentalitate țărănească ,cu tot cu prejudecățile ei:

orașul = locul pierzaniilor ; Bucureștiul = Bizanțul decăderilor .

Poate și cu o strângere de inimă , izvorând din respectul " *monarhist*" .

Cu o romantică asumare identitară romană (repugnându-i bizantinismul) ,

rod al iluminării prin cultură și experiență . Prea personală ca să nu fie autentică.

Și cea mai valoroasă mărturie : Ion Mihalache despre Mihalache Ion.

În ce măsură predarea ștafetei "*constituționaliste*" lui Iuliu Maniu

a fost **un act benefic sau nu** este un lucru asupra căruia eu încă nu mă pot pronunța.

Cred că va rămâne un subiect deschis...]

" Iată cum, domnilor, în mod logic, urmându-ne consecvent drumul nostru,

am ajuns la o răscruce unde conducerea lui Iuliu Maniu ,

pe noul drum al constituționalismului, se impune ca un comandament național.

Acordul este unanim , Partid și Factorii constituționali .

" Domnilor, am crezut totdeauna că sunt dator să spun Suveranului adevărul întreg ,

cu lealitate, respect și iubire. Așa am făcut până în clipa din urmă .

Procedura pe care o socotea partidul că trebuie să o îndeplinesc,

am îndeplinit-o până la sfârșit .

" Pe drumul cel nou, ai d-ta căderea și autoritatea să conduci mai bine partidul

d-ta die Maniu .Treci și ia comanda" (aplauze prelungite)

" Și acum, domnilor, permiteți-mi , deși ședința a fost lungă , să închei tot cu o confesiune ,

așa cum am început , când mi-ați dat președinția , se împlinesc patru ani. [22 nov.'33]

" Am fost ținta atâtor atacuri, atâtor ofense. Știu că acestea au putut face sânge rău

și prietenilor mei - ofensa președintelui se resimte și în partid.

Am ținut să mă răzbun, nerăspunzând la ofense ; și să vă răzbun și pe dvs ,

ținând sus fruntea și oferind atacurilor o conștiință senină și un obraz curat . (aplauze)

" Nimeni nu e sigur de sângele său ;

și nimeni nu are merit sau vină de sângele adus de alții prin vinele lui .

Dar fiecare este stăpân pe sufletul și apucăturile sale - și se poate cinsti cu ele

când sunt bune , și răspunde de ele , când se manifestă în chip neplăcut și dăunător.

Altfel n-ar mai exista nici codul penal nici codul moral.

" Nu știu ce fel de sânge îmi vor fi lăsat mie strămoșii.

În micile mele călătorii , n-am simțit nici o reacție a celulelor mele organice,

în mijlocul operelor bizantine , desigur foarte frumoase ;

dar am simțit < *cutremurul celular* > al tuturor fibrelor mele

și toată aprinderea înclinărilor mele , când am văzut la Roma apeductele, drumurile, canalizările,

fântânile, drumurile, templele, teatrele, Forul...

Emoția mă poseda ca și cum ași fi fost eu însămi arhitectul și inginerul ...

" Țăranul din Topoloveni, n-a venit cu pedigriuri în politica țării ; nici cu nume ,

nici cu avere, nici cu situații sociale ; n-a fost măcinat de ambiții ,
n-a alergat după glorie și mărire .

Dar el n-a știut minți , nici pe cei de jos, nici pe cei de sus.

" N-am vorbit ce n-am știut ; n-am întreprins ce am crezut că nu pot ;

n-am ambiționat la mărire și la averi; mi-am potrivit fapta , cu vorba și cu portul.

Dacă acestea constituesc un capital, îl las Partidului și , prin el, țărânilor române.

Duc și sufletul și cămașa tot așa de curate precum le-am adus de acasă, de la izvor.

Mai curate decât < uniforme voluntarilor > de pe Calea Victoriei ,

expuse în galantare și apoi aruncate după primele bubuituri de tun la Turtucaia -

mai curate decât conștiința plină de compromisiunile zig-zagurilor unei politici

de jidov rătăcitor, a celor ce țin cu orice chip ,

să mi se înfățișeze mie ca dascăli de politică .

" Țăranul din Topoloveni a trăit douzeci de ani în mijlocul Bizanțului bucureștean ;

dar de el apucături de Bizanț nu s-au prins, și de la profesori bizantini n-a putut învăța nimic. Îmi

declin deci apucăturile atavice de Bizanț.

" În schimb, în sufletul lui este întipărit cu slove de foc o pagină de istorie romană.

Se cheamă pilda lui Cincinat . Cincinat lasă comanda . Cincinat pleacă la plug.

Face și țăranul din Topoloveni , cu modesta lui situație, tot așa. Pleacă la plug.

Cu urechea atentă la trâmbița comandanților lui, pentru care va lăsa oricând plugul,

să sară iarăși la catapulte pentru dărâmarea zidurilor ,

în care zace Dreptatea ferecată în lanțuri.

" Die Maniu, ia comanda și dă porunca. Fă ultimul act de supunere.

De acum , se spune < soldatul Mihalache Ion >

" lubiți colegi , Faceți formele noii investiții cu aceeași hotărâre și elan și credință ,

cu care dezbrac eu toga președințială " (**aplauze îndelung prelungite**)

I.Mihalache / 24 nov.'37

14.) Întrunire electorală : PSDR și PSU , 28 sau 29 nov.'37

C.Titel Petrescu (secretar ?) , dr.L.Ghelerter (PSU) , George Grigorovici (președinte)

(" Dimineața" , 30 nov '37 + foto-medalioane pentru cei trei)

George Grigorovici / 29 nov.'37

▣ **Partidele politice din România .**

▣ **Partidul țărănesc ?! "Statul țărănesc " ?!**

" Aici domnește , mai presus de toate, o totală lipsă de moralitate .

Aici partidele politice sunt pline de acele specimene

pe care Nicolae Filipescu le numea < porci cu explicație > .

" Avem în această țară un partid țărănist , însă nu avem un partid țărănesc.

Tocmai din această cauză nici nu s-a putut face , de data aceasta,

o înțelegere de colaborare în alegeri "

Grigorovici contestă Partidului Național-Țărănesc dreptul de a pretinde

că reprezintă aspirațiile milioanei de țărani harnici și necăjiți din această țară ,

lucru ce l-a dovedit cu ocazia ultimelor evenimente politice și cu atitudinea față de ideea
democrației în aceste alegeri generale.

" De altfel , statul țărănesc , este el însăși o formulă lipsită de orice conținut real ,

o formulă inventată sau copiată , pentru că așa e acum moda.

Țăranii noștri au nevoie de bună stare , de inventar agricol, de prețuri bune pentru mărfurile lor, și

de cooperative sincere și cinstită pentru producere și desfacere ,

ceea ce nu înseamnă stat țărănesc, ci democrație economică "

G-Grigorovici / 30 nov.'37

15.)